

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria

Bultzatu 2025

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

ETXEBIZITZA, HERRI LAN
ETA GARRAIO SAILA
*Etxebizitza, Berrikuntza eta Kontrol
Zuzendaritza*

DEPARTAMENTO DE VIVIENDA,
OBRAS PÚBLICAS Y TRANSPORTES
*Dirección de Vivienda, Innovación
y Control*

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

ETXEBIZITZA, HERRILAN
ETA GARRAIO SAILA
*Etxebizitza, Berrikuntza eta Kontrol
Zuzendaritza*

DEPARTAMENTO DE VIVIENDA,
OBRAS PÚBLICAS Y TRANSPORTES
*Dirección de Vivienda, Innovación
y Control*

Bultzatu 2025

Aurkezpena

Honako dokumentu honek Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: BULTZATU 2025 dauka bere baitan. Epe luzeko jarduketa-ostertz batean plangintza estrategikoa eta jarduketen inplementazioa bermatzeko tresna bat da erabiltzaileei zerbitzu hobek eskaintzeko gai den etxebizitza-parke baterantz aurrera egiteko, ingurumenarekiko begirunetsuagoa eta jarduera ekonomikoaren motorra, produktu eta zerbitzu aurreratuen eskariaren bitartez Euskadiko eraikuntza-sektorearen eraldaketari lagunduko diotenak.

ZTIP 2015i lotutako ekimena, Eusko Jaurlaritzako Sail batek baino gehiagok bultzatua, izan ere duen inpaktu-ahalmenarengatik eta EBean markatzen ari diren politika eta lehentasunekin lerrotzeagatik eta bertako Herrialde Bazkide aurreratuenetako batzuetan, proiektu estrategiko bezala irudikatzen dena.

Herrialde-proiektu bat, 2025 ostertzean jarraipena izan behar duena, baina dagoeneko lehen pausoak ematea eskatzen duena, Ibilbide Orri bat eskura izatearen ikuspegitik, zeinek dokumentu bizi bezala jarduketa-barruti gehigarri bat baino gehiago elkartu beharko baititu etorkizunean. Euskadik ezin ditu euskal etxebizitza-parkeak behar dituen esku-hartzearen aukerak galdu aurrez ezarritako helmugei erantzuteko, ez europar instantzietatik bakarrik, baizik eta euskal estrategietatik beraietatik ere bai.

Gaurko abagune ekonomikoak ez du izan behar oztopo hemen proposatzen den epe luzeko plangintza estrategikoa bat egiteko, eragile batekin baino gehiagorekiko kontrastean egiaztatu denez, etxebizitzaren barrutian esku hartzea gakoa da euskarri-politika bezala haren gainean Herrialde honetako ongizate soziala eta bizi-kalitatearekin zerikusia duten beste ekimen eta estrategia batzuk eraikitze, inklusibitatea, energia-efizientzia edo teknologia- eta enpresa-garapena, besteak beste.

Aitzitik, orain inoiz baino gehiago justifikatzen da gizartearen gainean zuzeneko inpaktua dutenak bultzatzeko beharra, hori bai, bizitzen ari garen aldia ulertu ahaleginak eta ahaleginak hartara egokitze beharrezko errealismo- eta adimen-dosiekin eta bahikoa etorkizun-ikuspenarekin aukerak bilatu eta formula eta konponbideak bilatzeko ez-egitean erortzea saihesteko. Hautabide horiek ezinbesteko eran igarotzen dira eragile guztiak, publikoak eta pribatuak, ahalegin horretan txertatzen.

Gobernantza honetan bermaturik hain zuzen, Bultzatu 2025en honako bertsio hau lan-dokumentu ireki bezala irudikatzen da, abiapuntu-erreferentziako esparru bat bezala 2025 ostertzean garatu eta inplementatu behar dena, horretarako Eraikuntza Jasangarriaren balio-kateko eragile desberdinen iritzia eta ekarpenak eranstea ahalbidetuko duten partaidetza-formulak inplikatu.

Ildo horretatik Bultzatu 2025ek Eraikuntza Jasangarriarekin harremana duten barruti desberdinetako eraikuntzaren eta profesionalen sektoreko aditu sektorialen

gomendioak erantsi dizkio abiapuntuaren hasierako dokumentuari. Halaber, abian dauden ekimen bat baino gehiago hartu du kontuan, izan ere aurrera egin nahi den norabide bererantz batuketa egiteko balio dute.

Horregatik guztiarengatik, Bultzatu 2025 herrialdea eraikitzeko bestelako era bat bezala berrikuntza hobekien bistaraten duen Gobernuaren ekimenetako bat da: EUSKADI EREDUA da. Eredu horrek biztanle guztien bizi-kalitateko baldintzak hobetzea du lehentasunezko helburua Gobernuko Sail bakoitzaren ekintza koordinatuaren bitartez eta horiek beste erakunde publiko eta eragile pribatu batzuekin.

Lankidetzan oinarritutako eredu bat baina lidergo ezagugarri batean ere bai, Eusko Jaurlaritzak bere gain hartu duena, eta kasu honetan, praktikara helarazten da Goi Mailako Batzorde Aholku-emaila bat, Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025 gobernantzako organo goren bezala jardungo duena sortzearen bitartez

Fdo.: Manu Salinero
Secretario General de la Presidencia
Gobierno Vasco

Aurkibide orokorra

Aurkezpena

Aurkibide orokorra

1 Sarrera	6
2 Eraikuntza Jasangarriaren definizioa eta irismena	7
3 Testuinguru estrategiko eta arau-emailea	8
4 Euskal Herriaren egoera Eraikuntza Jasangarrian	12
5 Eraikuntza Jasangarriaren Aukera	14
6 Bultzatu 2025en misioa, ikuspena eta helburuak	15
6.1 Bultzatu 2025en Misioa eta Ikuspena	15
6.2 Erreferentzia-eszenatokia: EAEko planak betetzea	16
6.3 Helburu estrategikoak	18
6.4 Elementu bultzatzaileak, gainditzeko hesiak eta konponbide posibleak	23
7 Jarduketa-ardatz eta -lerroak	25
JA1 Esparru arau-emaile aurreratu bat diseinatu, garatu eta implementatzea kontrol eta jarraipeneko mekanismoekin	28
JA2 Etxebizitzen jabeak eta azken erabiltzaileak sentiberatzea	31
JA3 Azken kontsumitzaileek burututako hobetze-jarduketak egikaritzeko sistema eta sustapen-, aholkatze- eta finantzatze-tresnak sendotu eta hedatzea	36
JA4 Produktu eta zerbitzu berritzaile, jasangarri eta laguntza hobekoen garapena eta haren sarrera merkatura azeleratzea eta erabilera hedatzea	43
JA5 Sektoreko profesionalen gaitasunak orientatu eta garatzea berrikuntzarantz eta jasangarritasunerantz	46
8 Gobernantza: Esku-hartze Sistemaren ezaugarriak, zeinetarantz eboluzionatuz doan	48
9 Bultzatu 2025 implementatzeko egutegia eta lehen pausoak	51
ERANSKINAK	54

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

1 Sarrera

Azken urteotan indartu egin da Eusko Jaurlaritzaren eta gainerako Administrazio publikoen politikak lerrotzeko ahalegina Euskadin jasangarritasun ekonomikoa, soziala eta ingurumenekoa bermatzeko, EkoEuskadi 2020 estrategian gauzatzen den bezala.

Etxebizitza, Herri Lanak eta Garraioa Sailaren ahaleginarekin bateratzen den integratze- eta koordinatze-planteamendua etxebizitza-estrategia ekonomia geldotzearen errealitate berrira, eta estatuko eta Euskadiko estrategia eta erkidegoko arauak markatzen dituzten eskakizunetara egokitzeko.

Horren emaitza bezala, gaurko legegintzaldian gorputz pragmatiko bat baino gehiago garatu dira hala nola:

- Etxebizitzaren aldeko Itun Soziala.
- Etxebizitza eta Hiria Birsortzeko Plan Zuzendaria 2010-2013
- Eraikinak Birgaitu eta Hiria Birsortzeko EAEko Plan Estrategikoa, 2010-2013.

Elementu horiek garatzeak, Euskadin etxebizitza-politika planifikatzea egituratzen dutelarik, norabide-aldakuntza bat bultzatzen du birgaitzearen eta hiria birsortzearen aldeko apustu erabakigarriaren ezaugarria duena, eta estrategien irismen denborazkoa zabaltzea, lau urteko ikuspen batetik hamabost urteko ikuspen batera pasatuz, zeinean Etxebizitzaren aldeko Itun Sozialak markatzen baititu jarraibideak.

Etxebizitzaren aldeko Itun Sozialak markatutako testuinguru honetan, 2025 ostertzean, txertatzen da Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria, proposamen sorta bat planteatzen du haiek lortzen aurrera egiteko.

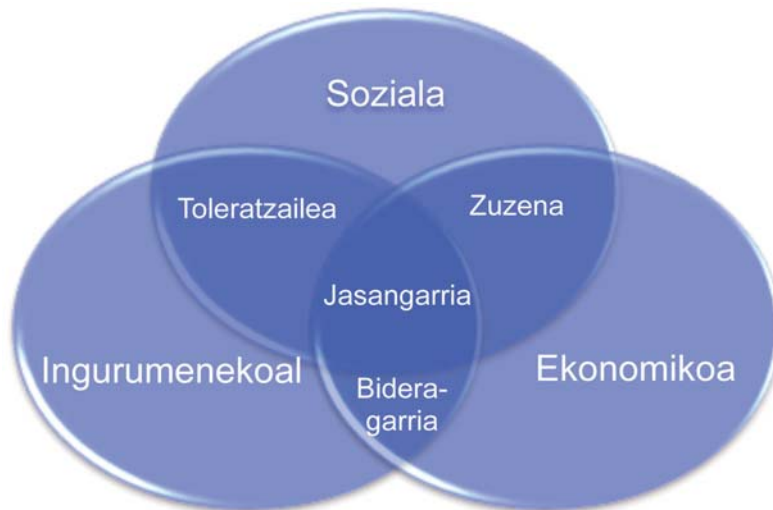
Iturria. Geuk landua.

1.1. Grafikoa. Plan-egutegia Etxebizitzaren barrutian

Laburpen Exekutiboa

2 Eraikuntza Jasangarriaren definizioa eta irismena

Garapen jasangarriaz ulertzen den definizio hedatuena honako hau da: *gaurko beharrak asetzeko gai den garapena geroko belaunaldien baliabideak eta ahalbideak konprometitu gabe* (Brundlandt Batzordearen Txostena NBERentzat, 1992¹).

1.2 Grafikoa. *Jasangarritasun kontzeptua eratzen duten dimentsioen ebakiduratik eratorritako orekak*

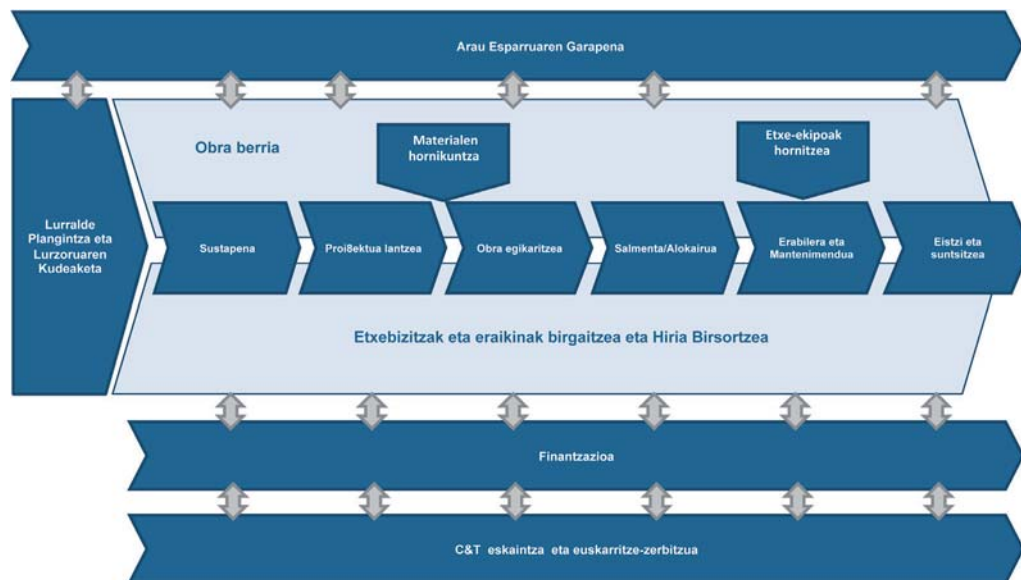
Honako Ibilbide Orri honen helbururako jasangarritasun kontzeptua Eraikuntzaren jarduerarekin erlazionatzen da, hau da, Eraikuntza Jasangarriaz hitz egiten da eta haren irismena honako hau litzateke:

Egoitza-parkea erasaten duen obra berri eta birgaitzea eraikitzeke jarduera oro da eta etxebizitzaren erabiltzaileen erosotasuna eta ongizatea gehitzeko eta haien autonomia pertsonala mantentzeko beharrezkoak diren baldintzak eta beharrezko zerbitzuen hornikuntza bermatzeko, baliabideen kontsumoa gutxitu eta Euskadiko bere balio-kateko enpresa guztietan gero eta jarduera handiagoa sortzeko bere ahalmen guztia aprobetxatzen duena.

Hitz batean, egoitza-barrutian mugaturik, Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren honako Ibilbide Orrian erabilitako Eraikuntza Jasangarri kontzeptua: Bultzatu 2025 eraikitzearen ikuspen holistiko batetik eraikitzen da produktu, zerbitzu, eragile eta espero diren inpaktuen terminoetan, bai eta eraginkortasunean, ahalik eta inpaktu handiena bilatzearen eta haren ahalmena ustiatzean oinarritutako esku-hartzearen filosofia batean ere haren balio-kate guztian.

¹ Rio de Janeiroko Lurraren Gailur-bilera, 1992

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

Iturria. Geuk landua

1.3. Grafikoa. Eraikuntza Jasangarriaren Balio Katea. Eragileen Mapa

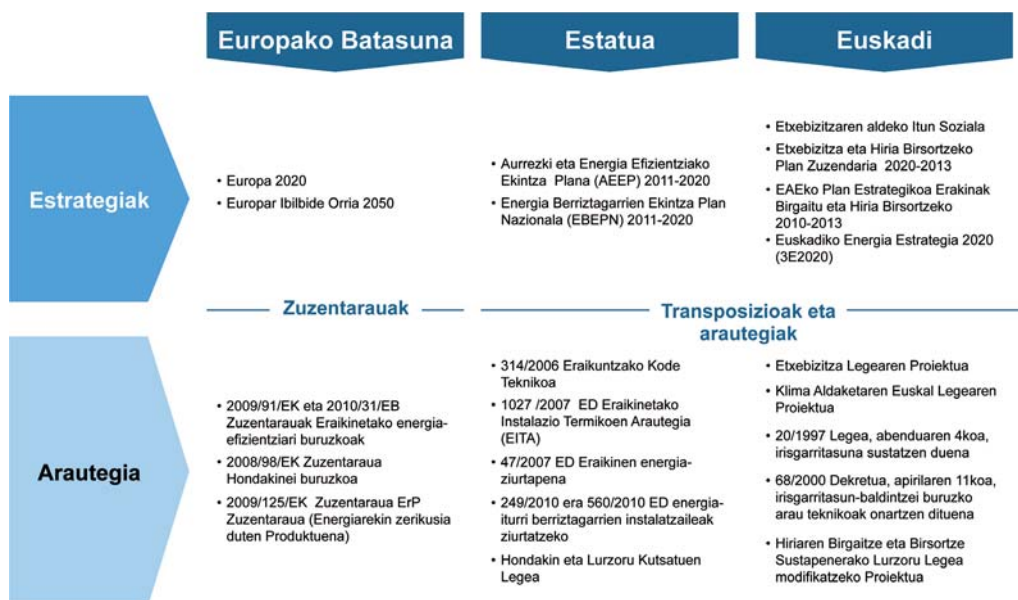
3 Testuinguru estrategiko eta arau-emailea

Eraikuntza Jasangarria parametro bat baino gehiago bere baitan hartzen dituen barruti bat da: hala nola bizigarritasuna, irisgarritasuna, kontsumoko efizientzia esaterako azken energia, ura edo lurzoru eskuragarria, Negutegi Efektuko Gasen (NEG) igorpena eta negozioa eta enplegua sortzea.

Ikuspen zabal horrek aukera ematen du gako batzuk identifikatzeko esparru estrategiko eta arau-emailean:

- Esparru estrategiko eta arau-emailea oso zentratu dago energiaren mailan eta CO2 gasak igortzearenean.
- Komunitate-zuzentzarauen transposizioak batez ere obra berria eraikitzen bideratzen dira.
- Transposizioen tresna arau-emaileek ez dute bermatzen estrategia desberdinetan planteaturiko helburuak beteko direla.
- Zuzentzarauen transposizioa berandutzeak zaildu egiten du denbora helburuak betetzea.

Laburpen Exekutiboa

Iturria. Geuk egina.

3.1. Grafikoa. Analisi estrategiko eta arau-emaitzaren eskema

Erkidegoko esparru estrategikoak, beste helburu batzuen artean <<20/2020>> helburua lortu behar dela markatzen du klima eta energiaren gaian, Europa 2020 estrategiatik ateratzen denez. Helburu horrek esan nahi du Estatu Bazkidek NEG %20an murriztera konprometitzen direla 1990ko mailarekiko, EBeko energia konbinazioan energia berriztagarrien %20ko kuota bat lortzera eta %20 murriztera energia primarioa aurreikuspenekiko.

Epe luzeagoko ikuspegi batekin, panorama hazi egiten da eskakizunean zeren eta EBak %80 NEG igorpenen murrizketa helburuak erabiltzen baititu 2025 urterako 1990ko mailarekiko eta, eta zehatz esateko, egoitza eta zerbitzuen sektorean, zifra hori %90 inguruan kokatzen da.

Estatuaren mailan, bi dira Europa 2020 strategiako helburu energetiko eta igorpenak betetzea hedatzen duten tresna estrategikoak: Aurrezki eta Energia Efizientziako Plana (AEEP) 2011-2020 eta Energia Berriztagarrien Ekintza Plana (EBEP) 2011-2020.

Euskadiren mailako estrategiei dagokienez ingurumen- eta energia-helburuei dagokienez 2020rako, plangintza-tresna nagusiak EkoEuskadi 2020, Euskadiko Energia Estrategia 2020 (3E2020) eta Klima Aldaketaren aurkako Borrokako II. Euskal Plana 2012-2020 dira.

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

2020rako helburuak	Europa	Espainia	Euskal Herria
NEG igorpenak murriztea	%-20 1990ko mailarekiko	%-14 globala 2005ko mailarekiko -10% egoitza-sektorean 2005eko mailarekiko (sektore lausoak zeinetan aurkitzen baita egoitza-sektorea)	Klima-aldaketaren aurkako borrokako II. Euskal Plana oraindik finkatu gabe
Berriztagarrien Pisua (% energia-kontsumoaren % iturri berriztagarrietatik)	%20	%20	%14 globala %6,9 egoitza-sektorean
Energia Efizientzia (energia primarioaren kontsumoa murriztea joerazko aurreikuspenekiko)	%-20	%-20 globala (egoitza-sektoreak %1,2ko bazter-ekarpen bat du energia-aurrezki globalean)	%-17 globala %-8,7 egoitza-sektorean

Iturria. Geuk egina

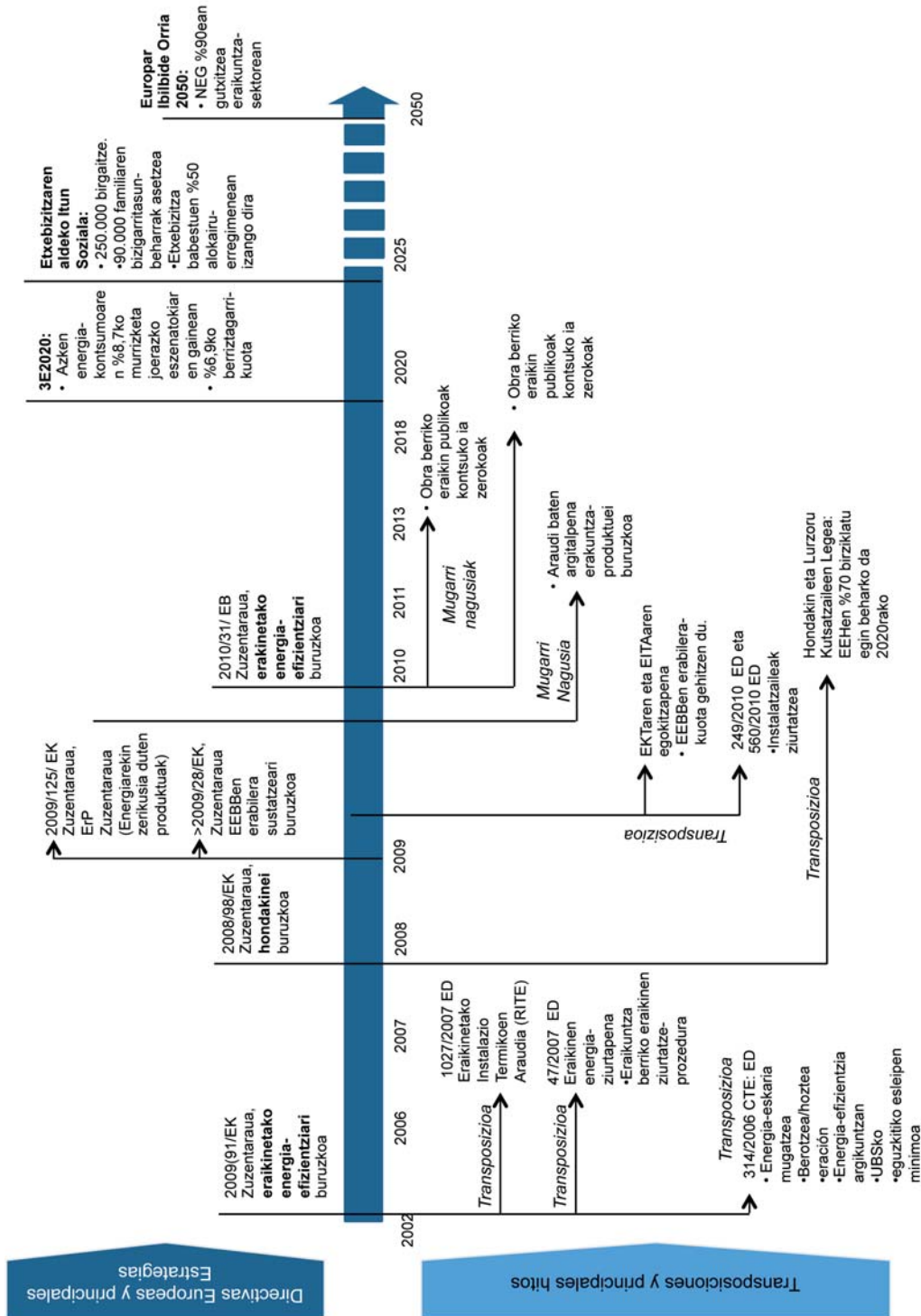
3.2. Grafikoa. Energia eta KLima Aldaketako helburuak 2020rako

Azken urteetan europar zuzentarau bat baino gehiago definitu dira planteatutako helburuak lortzen saiatzera eta Eraikuntza Jasangarriarekin inplikazioak dituen, zeinek eraikuntza berrirako eta birgaitzeko esku-hartzeetarako betebeharrak ezartzen baitituzte edo ur behera erasaten baitute erakitze-prozesuan.

Europar zuzentzarauak hedatzea Estatu Bazkideen erantzukizuna da, zeinek baitute haiek transposatzeko betebeharra arautegi propioa sortuz haiek betetzea bermatzeko. Autonomia Erkidegoek beren arautegi propioa ezar dezakete Estatu-transposizioen gutxieneko eskakizunak batetzen badituzte soilik.

Zuzentzarauak eta dagozkien transposizioak betetzeaz harago, Euskadi badu arau-esparru propioa barruti batean baino gehiagotan euskal egoitza-sektorearen jasangarritasuna bultzatzen lagundu behar duena. Izapidetze-prozesuan dauden arautegi berriak garatzearen kasuan hala nola Etxebizitzaren Legearen Proiektuaren edo Klima Aldaketaren Euskal Legearen Proiektua; dagoen arautegiaren bilakaera betebeharrak berrietara egokitzeko eta testuinguru faboragarriago bat sortzeko, Birgaitzea eta Hiria Birsortzea Sustatzeko Lurzoruaren Legea modifikatzeko Proiektuan gertatzen den bezala; eta irisgarritasuna bezalako barruti zehatzetan orientatzeko indarreko arautegiarekin eta abenduaren 11ko 20/1997 Legean egiten denez, zeinaren bitartez onartzen baitira irisgarritasun-baldintzei buruzko arau teknikoak.

Laburpen Exekutibo

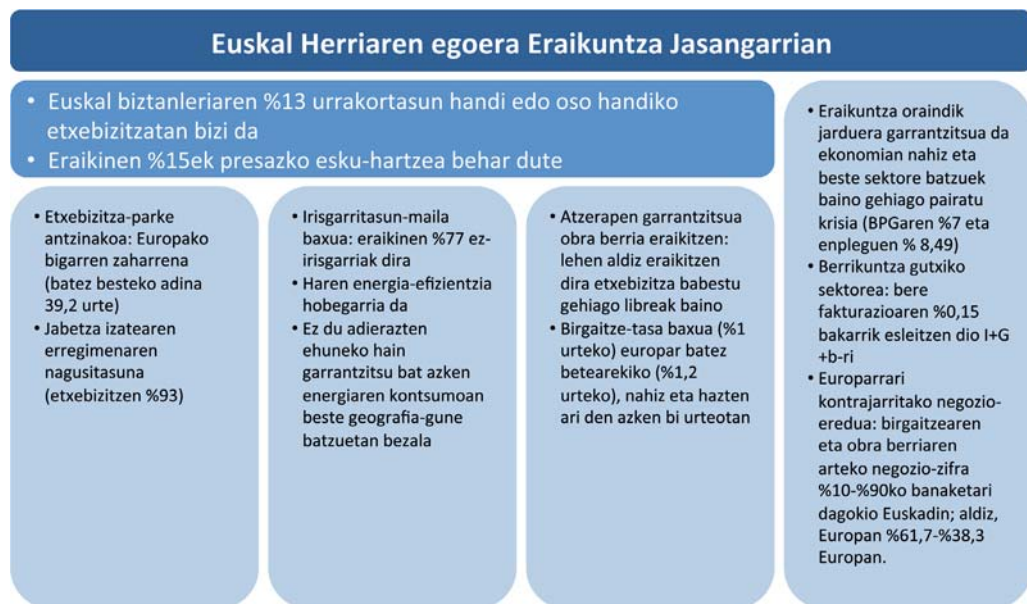
Iturria. Geuk egina

3.3.Grafikoa. Zuzentarauen mugariak eta transposizioak, eta Euskadi 2000-2050ko Eraikuntza Jasangarriko estrategia nagusiak

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

4 Euskal Herriaren egoera Eraikuntza Jasangarrian

Euskal egoitza-parkearen egoeraren ondorio nagusiak etxebizitza-parkearen ezaugarrien deskripzioaren, jasangarritasun-terminoetako haren portaeran, izaten dituen esku-hartzeen eta eragiten duen enpresa-jardueraren inguruan taldekatzen dira.

4.1. Grafikoa. Egoitza-sektorearen egoeraren diagnosiaren ondorio nagusien laburpena

Haren ezaugarri nagusien deskripzioari dagokionez, honako hauek izango lirateke:

- 1.004.740 etxebizitzaz eratutako parke bat, etxe bakoitzeko bi pertsonako okupazio-ratioarekin, gutxi gorabehera.
- 39 urteak gainditzen dituen antzinatasun bat, Europako bigarren etxebizitza-parke antzinakoena Erresuma Batukoaren ondoren.
- Edukitze-erregimen “mediterranearra”, etxebizitzaren %39raino iristen den jabetzako edukitze-erregimenaren nagusitasunak ezaugarritzen duena, eta horrek zaildu egiten ditu egoitza-eraikinetan esku-hartze integralak burutzea jabe handirik ez izatean Europako beste herrialde eta erregioetan gertatzen den bezala.
- Etxebizitza hutsen ehuneko txiki samarra, izan ere etxebizitza guztien %4,6ra iristen da.

Haren portaerari dagokionez, euskal gizartearen %31 urrakortasun handiko edo oso handiko tipologiako etxebizitzetan egoitza izatea nabarmentzen da eta egoitza-eraikinen %15ek presazko esku-hartzea behar duela.

- Eraikinen egoera, %9,7k haien kontserbazio-egoeraren gabeziak pairatzen ditu, gutxienez.

Laburpen Exekutiboa

- Eraikinen irisgarritasuna, egoitza-eraikinen %76,8 ez irisgarri jotzen dira eta Euskal biztanleriaren %18,8 erakina identifikatzen du bere mugikortasun arazoan foku nagusitzat. Adierazle horrek erlazionaturik, nahiz eta asko lan egin den igogailuak instalatzen, oraindik etxebizitzaren %29k ez dute halakorik.
- Baliabide-kontsumoa, egoitza-sektoreak azken energiaren %11,66 kontsumitzen du eta EEHen %64,9 sortzen du, haien %52,3 birziklatuz, eta hori oraindik urrun dago Euskadirentzat 2020ean markaturiko %70eko helburutik.

Egoitza-mailako eraikitze-jarduerari dagokionez:

- Obra berriko eraikitzeak geldotze bortitza izan du eta, lehen aldiz, etxebizitza publiko gehiago eraikitzen da askea baino.
- Nahiz eta azken urteetan goraka joan den jarduera izan, eta krisian nozitu ez duena, Euskadiko birgaitze-tasa %1ekoa da, %1,2ra iristen den Europako Batasuneko batez bestekoaren azpitik.

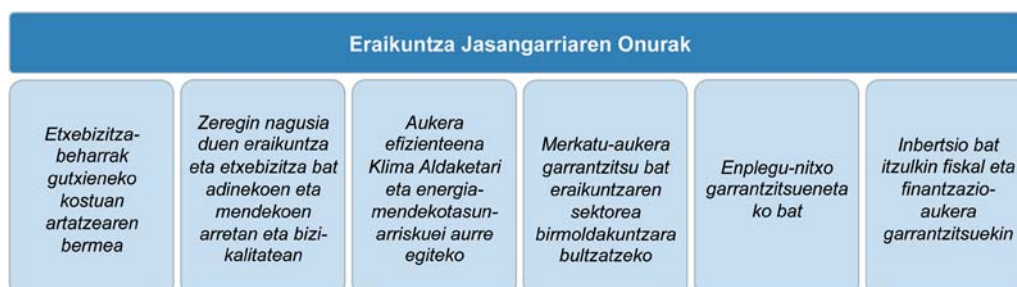
Azkenik, enpresa-jarduera atxikiari dagokionez, honako alderdi hauek nabarmendu daitezke:

- BPGri egiten dion ekarpena euskal BPG guztizkoak egin duena baino gehiago gutxitu den, eraikuntza-sektorea euskal ekonomiaren parte garrantzitsua hartzen du, haren %7ra iristen baita. Sektorlean jarduera-erortzea honako honetan islatzen da: krisi ekonomiko eta finantzarioaren hasieratik eraikuntzarekin lotura zuzena duten enpresak %14,1 gutxiago izatean.
- Eraikuntza-jarduera intentsiboa da esku-lana erabiltzen. Okupazio-datuen arabera, enpleguen suntsipen handiagoa izan du ekonomiaren gainerakoak baino, baina oraindik ere biztanleriaren parte handia okupatzen du, EEAEko enpleguen %8,49rekin.
- Sektorre honen izaera berrikuntza gutxikoa da eta I+G+b-an intentsitate baxua duena, haren negozio-zifraren %0,15era bakarrik iristen dena. I+G+b-ko ahaleginak hobetzeak eraikuntzako balio-kate guztia estali behar du konponbide jasangarrien eskariari erantzun-gaitasuna sortzeko eta gero eta globalagoa den merkatu baten geroko erronkei aurre egiteko.
- Haren negozio-eredua europarrarekin alderatuta erabat desberdina da birgaitzearen eta obra berriaren artean bere negozio-zifra banatzeari dagokionez. Euskadin birgaitzearen eta obra berriaren arteko banaketa %10-%90koa da eta Europakoa %61,7-%38,3koa, beraz birgaitzearen pisua nabarmen txikiagoa da

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

5 Eraikuntza Jasangarriaren aukera

Eraikuntza Jasangarriaren garapenak onura-aukera bat dakar Euskal Herrirako.

5.1. Grafikoa. Eraikuntza Jasangarriaren onuren laburpena

Era laburbilduan, aipaturiko onurak honela dira:

- Kostu txikienean etxebizitza-beharrei kontu egitearen bermea.
 - Euskal Herriko etxebizitza nagusien %9,7k birgaitzea behar dute 2010ean beren elementu propioetan haien tituludunen arabera.
 - Euskal biztanleriaren %31 urrakortasun handiko edo oso handiko etxebizitzak dituen guneeetan bizi dira, eta eraikinen %15ek baino gehiagok presazko esku-hartzea behar dute, eta horrek lehentasunezko bihurtzen du bere inpaktu sozialarengatik.
 - Eraikinetan beste esku-hartze batzuekin batera egiten diren birgaitzeak bi edo hiru aldiz efizienteagoak dira kostu-terminoetan.
- Adineko eta mendekoen arretan eta bizi-kalitatean zeregin nagusia duten eraikina eta etxebizitza:
 - Egoitza-parkean irisgarritasuna eta erosotasuna hobetzeak geroko arreta sozio-sanitarioko kostu garrantzitsuak ekidin ditzake.
- Aukera efizienteena Klima Aldaketari eta energia-mendekotasunaren arriskuei aurre egiteko:
 - Energia-efizientzia hobetzeko neurriak ezartzeko ahalegin gutxiago epe luzeko emaitzekin.
 - Klima Aldaketarekin eta energia-tarifa murriztearekin zerikusia duten helburuak lortzeari ekarpena.
- Merkatu-aukera garrantzitsu bat eraikuntzako sektorearen birmoldatzea bultzatzeko:
 - Sektorea birmoldatzeko aukera berrakuntzak erakarria eta klima-aldaketa edo zahartzearen moduko erronkei aurre egitera bideratua, eta birgaitzearen barrutian aukerak bultzatu eta baliatzeko gai dena.
- Enplegu-nitxo nagusietako bat:
 - Eraikinen berritzea oso intentsiboa da lan-eskuan (5 aldiz enplegua sortzeko gaitasun gehiago garraio-egituratan inbertsioa bera eginda baino).

Laburpen Exekutiboa

- Bigaitzeak 8 eta 14 enplegu zuzeneko sortzeko gaitasuna du inberitutako milio bat euroko.²
- Enpleguaren parte handiena tokiko izaerakoa da, lurraldean homogeneouski banatua eta eteek eta profesionalek garatua.
- Itzulkin fiskal eta finantzazio-aukera garrantzitsuak dituen inbertsioa.
 - Laguntza-euro bakoitzeko 6,9€ mobilizatzen dira zuzeneko inbertsioan (16,3€ guztira efektu induzituak kontuan hartuta) eta 1,37€ko itzulkin fiskal bat lortzen da (0,55 € Eusko Jaurlaritzak berreskuratua)³.
 - Europar tresna eta ekimen bat baino gehiago dira barruti horri finantzazioaren ekarpena egiten diotenak:
 - > Egitura-funtsen ehuneko jakin bat proiektu mota horri esleitzeko proptsamena.
 - > Energia-proiektuen kofinantzazioaren %75eko gehitzea EIBaren aldetik.
 - > Europako Batzordearen, EIBaren eta Garapeneko Banku Nazionalen ekimena “Energia, klima-aldaketa eta azpiegiturak 2020Funta” sortzeko.

6 ultzatu 2025en misioa, ikuspena eta helburuak

6.1 Bultzatu 2025en Misioa eta Ikuspena

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orriaren misioa: Bultzatu 2025ek zer bultzatu nahi duen eta zein den haren funtzioa islatzen du. Ildo horretatik, haren asmoa honetara laburbil daiteke:

EBak, Estatuak eta Eusko Jaurlaritzak finkatutako helburuak lerrokatzea Eraikuntza Jasangarriari atxikiak 2025 arte, eta garatzeko ekintza nagusiak lehenetsi eta planifikatzea haiek gauzatzeko era efiziente eta koordinatuan.

Bultzatu 2025k, euskal estrategiek eta arautegiek determinatutako helmugak eta mailak hartzen ditu erreferentziatzat.

Hartara, lehenik, Ibilbide Orriak Etxebizitzaren aldeko Itun Sozialean proposatzen diren helmuga eta esku-hartzearen maileri kontu egiten ahalegintzen da, harekin inplementazio-ostertza partekatuz, 2025 urtea.

² Iturria: CONAMA Fundazioa

³ Iturria: BREV Proiektua

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

Gainera, lehen konpromiso-maila horren gainean, Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orriak bere egiten ditu beste euskal estrategia eta planek era esplizituan determinatutako helburuak, esaterako 3E2020, Kronikbasque o Etxean Ondo, eta ateak zabalik uzten ditu Euskadik etorkizunean hartuko dituenentzat bete beharreko mugari bezala.

Erreferente horiek *in mente* direla, Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025eko ikuspena honela adieraz daiteke:

Tresna erabakigarri bihurtu nahi izatea Euskadi europar erreferente bezala kokatzeko Eraikuntza Jasangarriaren gaian 2025ean.

Izan ere Ibilbide Orria, lehenik, eragile guztien arteko koordinazio- eta adostasun-tresna bihurtu nahi du eta, bigarrenik, erreferentzia-esparru lortu beharreko helburuei eta garatu beharreko jarduketa nagusiei dagokienez.

Hori guztia, abiapuntuko egoera bat aitortzetik, euskal etxebizitza-parkearen baldintzengatik eta ez-egite nabari bati atxikiriko atzerapena berreskuratzeko beharragatik, orain arte Herrialdearentzat estrategikoa izan ez den barruti batean, eragile publiko eta pribatu guztien arteko adostasuna keta konplizitateak bateratzea eskatzen du, izan ere haien jarduera kritikoa izango da espero diren emaitzak lortzeko.

Ildo horretatik, Euskadi europar erreferente bezala kokatzearen desideratuma Eraikuntza Jasangarriaren gaian 2025 urtean, ez da pasatzen une hauetan barruti horretan kokamendu oso nabarmena eta ibilbide bat egina duten beste herrialde eta erregioek baino helburu eta inplementazio-egutegi anbiziotsuago batzuk finkatzetik; areago doa ibilbide propio bat erabakitzetik aurrera egiten jarraitzeko.

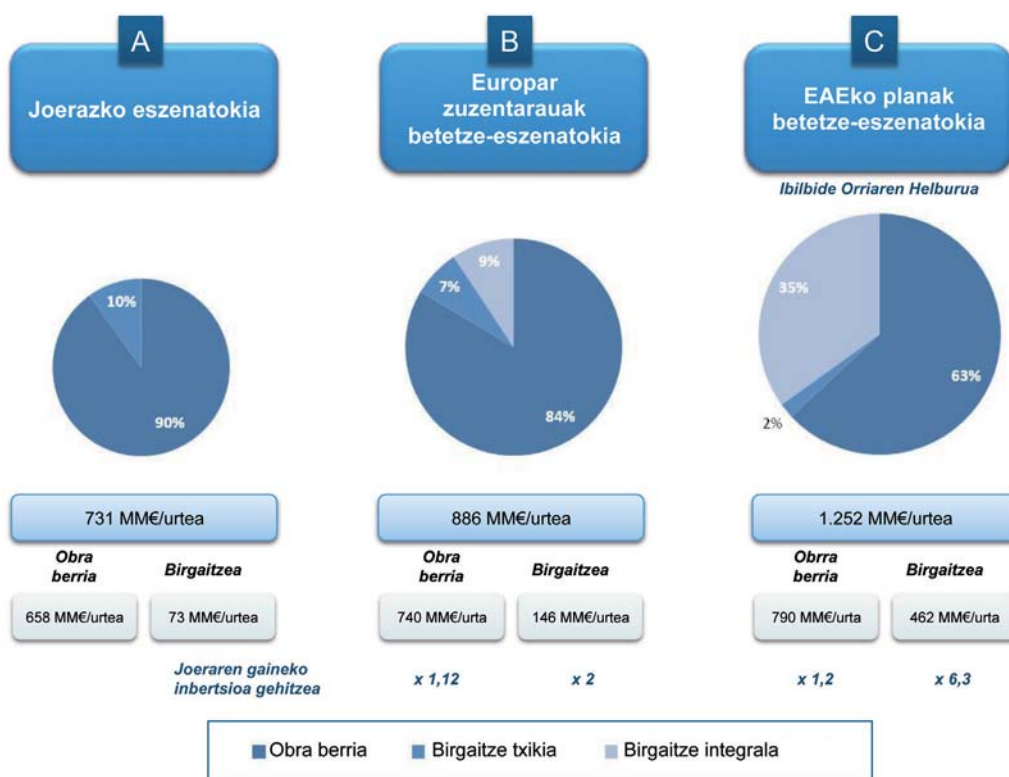
6.2 Erreferentzia-eszenatokia: EAEko planak betetzea

EAE n burutu beharreko eraikitze-jarduera 2025eko ostertzarekin finkatu delarik eta gaurko egoeratik abiatu, eraikitako euskal parkearen jasangarritasunarekiko portaeraren bilakaera erritmo desberdinen arabera egin daiteke esku-hartze mota desberdinen arabera, zeinen bitartez aurreikusitako eraikitze-jarduera gauzatuko den. Birgaitze integralak orokortzea birgaitze txikien edo mantentzekoen pisua gutxituz, gaur egun gehienak direnak, hori da euskal egoitza-eraikuntzaren jasangarritasuna azeleratzeko oinarritzko bidea eta ezinbesteko eskakizuna barruti horretan finkatutako helburuak lortzeko 2020 urterako.

Eszenatoki objektibo horrek irudikatzen dituen Inplikazioak eta erronka bistartzeko, gainera etorkizuneko beste eszenatoki batzuk definitu dira, sakonera eta inpaktuko desberdintasunekin 2011-2025 aldirian Euskadin garatutako eraikitze-jardueren jasangarritasunean.

Laburpen Exekutiboa

- **Joerazko eszenatokia:** zer egoeratarira iritsiko ginatekeen erakusten du denboraldi guztian aldaketarik gertatuko ez balitz gaurko egoerarekiko. Eraikuntza berriek eta birgaitzeko esku-hartzeek (txikiak edo mantentzekoak soilik) 2011-2025 aldian burututakoak gaur egun indarrean dagoen arautegiak markatutako gutxieneko eskakizunak betetzen dituztela kontsideratzen da.
- **Europar zuzentarauak betetzeko eszenatokia:** eraikuntza berriek eta birgaitzeko esku-hartzeek, 2011-2025 aldian burututakoek transposizio osotik eratorritako gutxieneko eskakizunak betetze dituztela kontsideratzen da, erasaten dituzten europar zuzentaruetatik eratorriak epe egokian (EPBD ezartzea batik bat). Gainera, eszenatoki honetan birgaitze integralen barneratze moderatu bat egiten dela kontsideratzen da (2020 arteko birgaitze guztien %10 eta %20 aurrerantzean).
- **EAEko planak betetzeko eszenatokia:** Ibilbide Orri honen helburua irudikatzen du, obra berriaren eta birgaitzearen egin beharreko ahalegina planteatuz egoitza-sektorerako helburuak lortzeko 3E2020 euskal energia-estrategian. 2020an egoitza-sektoreko energia-kontsumoa % 8,7 murrizteko joerazko eszenatokiarekiko (3E2020ren helburua), beharrezkoa da birgaitze integralen ahalmena baliatzea zeinak pixkanaka beren pisua gehitzen ari baitira 2015ean aurreikusitako birgaitzeko esku-hartze guztien %75 ordezkatu arte eta %100 2019 urtetik aurrera.

6.1. Grafikoa Beharrezko inbertsioa eszenatokien arabera (milioika euro)

Eszenatokietako bakoitzean aurreikusitako esku-hartze motek guztizko inbertsioko behar desberdin batzuetara gidatzen dute, zeinetan nabari baita birgaitzearen pisu

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

gero eta handiagoa obra berrearen aurrean. Aldiz, obra berriko inbertsioa %17an bakarrik gehitzen da C eszenatokian joerazkoaren gainean, birgaitzeko inbertsioa biderkatu egiten da (73tik 538 milioi €/urtean), argi eta garbi islatuz halako eszenatoki bateranzko bilakaerak suposatzen duen erronka eta aukera maila.

Eraikitako parkearen gaineko birgaitzeko esku-harzteak erabakigarriak dira Euskal egoitza-sektorearen jasangarritasuneko portaera hobetzeko, eraikuntza beriaren aldean askoz jarduketa- eta inpaktu-ahalmen askoz handiagoa eskainiz. Bereziki, birgaitze integralak orokortzea birgaitze txikien edo mantetzekoen pisua gutxituz, -gaur egun gehienak dira- hori da funtsezko bidea Euskal egoitza-eraikuntzaren jasangarritasuna azeleratzeko eta barruti horretan 2020 urterako finkatutako helburuak lortzeko ezinbesteko betebeharra.

Eszenatoki objektiborantz aurreratzeko:

- Beharrezkoa da europar zuzentzauek eskatzen dituzten eskakizun-mailak baino garaia goak sartzea EAEn garatzeko eraikitze-jardueran.
- Beharrezkoa da bulkada deliberatua birgaitze integralari egitea eraldaketa-prozesua azeleratzeko gako bezala.
- Bada denbora-presakotasun bat. Lehenbailehen hastea komeni da zeren eta jasangarritasunaren alderdi posible guztiei ekin gabe egiten den edozein esku-hartze aukera galdua baita eta helburu-egoeratik urruntze bat.
- Mobilizatu behar den zenbateko handia kontuan hartzen bada, bulkada baterako eta koordinatu bat behar da inplikaturako administrazio-eragile guztiengandik, eta horri gehitu beharko litzaioke ekimen pribatuen ekarpena, negozio-eredu eta finantzazio-formula berriak.
- Bereziki, era esanguratsuan gehitu behar du etxebizitzak eta eraikinak birgaitzera zuzenduriko inbertsio-maila, eta gero eta pisu handiago duen eraikuntza-sektoreko negozio-arlo bat bezala eratu.

Gainera, esku-hartzearen mailek eta haietan espero diren inpaktuek eraikitze-eta birgaitze-prozesuan parte hartzen duten eragile guztien partaidetza aktiboa behar dute, zeinek gai izan behar baitute hori lortzeko produktu eta konponbide berritzaileen ekarpena egiteko.

6.3 Helburu estrategikoak

Bultzatu 2025etik eragin beharreko jarrerak eta jarduerak EAeko planak betetzeko eszenatokia lortzeko, printzipioz, honako helburu estrategiko hauek lortzera bideratzen dira:

- **O.E.1. Euskal hiritarren beharrei erantzutea etxebizitza-gaian** europar herrialdeek dituzten eskakizun-mailekikoak, gai direnak, besteak beste, zahartzearen eta klima-aldaketaren erronkei kontu egiteko.

Laburpen Exekutiboa

Euskadik gizarte moderno eta aurreratu bat ezaugarritzen duten barruti bakoitzean lider izatea espero du. Eskakizun-maila horrek badu bere isla ere euskal etxebizitza-parketik eskatzen diren ezaugarri eta zerbitzuetan ere.

Idea horrekiko koherente, Bultzatu 2025ek planteatzen ditu bizigarritasun desegokizko baldintzatan dagoen etxebizitza-parkea minimizatzearekin erlacionatutako helmuga batzuk eta etxebizitzaren eta eraikinen irisgarritasuna gehitzea. Hori guztia gizarte zahartuago batek eta haren mugikortasuna eta autonomia bermatu ahal izateko eskakizun zorrotzago batzuek markatutako bilakaera-ostertz bati begira.

EAEko egoitza-sektorearen inpaktu sozialeko adierazleak 2025ean	Hasierako egoera 2010	Helburua 2025 urtean
Etxebizitzak egoera aurriko, txar edo eskaseko eraikinetan (guztiarekiko %a)	%9,6	%6,5
Igogailu gabeko etxebizitzak lur-arrasaren gainean bi solairu baino gehiagoko eraikinetan (guztiarekiko %a)	%29	%21,6
Irisgarritasunik gabeko eraikinetako etxebizitzak (guztiarekiko %a)	%77	%53

Hartara, Bultzatu 2025en erreferentziako lehen helmuga egoera aurriko, txar edo eskasean dauden eraikinetako etxebizitzaren ehunekoia murriztetik pasatzen da, harik eta euskal etxebizitza-parkearen %6,5ean kokatu arte. Helmuga horrek, bai eta helburu horrekin kideguriko gainerako helmuga guztiek bezala, euskal etxebizitza-parkeari buruzko diagnosian adierazten zen bezala, adin aurreratuko biztanleriaren segmentuekin erlacionaturiko urrakortasun bereziko kolektiboetan, antzinako eraikinetan bizi direnetan, motrizitatearen ikuspuntutik muga garrantzitsuekin eta baliabide ekonomikoak ere mugatuak dituztenetan, eta horrek mendekotasun sozio-sanitarioko arazo larriak sortzen ditu⁴.

Bultzatu 2025ek proposatzen duen bigarren helmuga irisgarritasun-baldintzak hobetzeari lotuta dago, zehatz esateko, lur-arrasaren gaineko bi solairu baino gehiagoko eraikinetako igogailurik gabeko etxebizitzaren ehunekoari, eta horrentzat murrizketa esanguratsua proposatzen da %21,6an kokatu arte, 2025 urtean. Bilakaera ohargarria balioan ezartzen duena azken urteotan egin izan den ahalegina.

Proposatutako hirugarren helmugak badu zerikusia irisgarritasunik ez duten eraikinetako etxebizitzaren ehunekoia gutxitzearekin, %53raino murriztuz 2025 urtean. Beherakada esanguratsua, ehuneko hogeita bost biko gehiagokoa

4 Ikus bedi 4.2

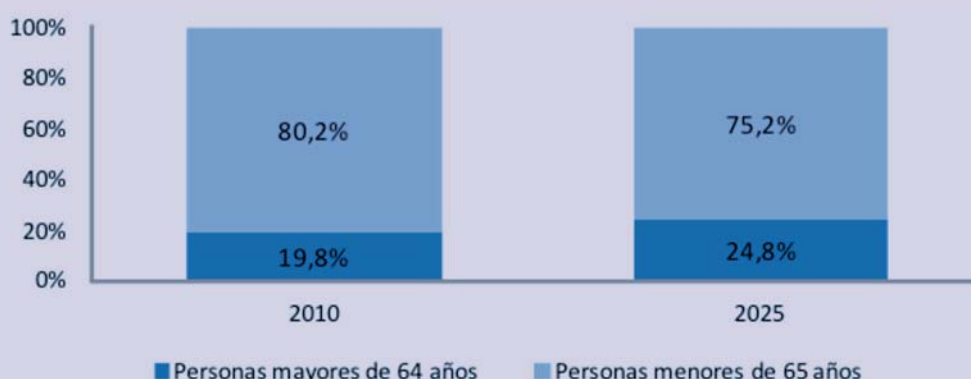
Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

hamabost urtetan, eraikina baita Euskadiko pertsonen mugikortasunari oztopoak eta hesiak ezartzen dizkien foku nagusia. Izan ere Euskadin eraikinek irisgarritasun-arazoak eragiten dizkio biztanleriaren %18,8ri.

Paradigma berria:
Etxea arreta- eta zaintza-gune bezala

Euskal biztanleria munduko adintsuenetako bat da eta haren bizi-itxaropena 77,2 eta 84,3 ingurukoa da gizonezkoetan eta emakumezkoetan, hurrenez hurren. Gertaera horrek, 1,2 seme-alabako ernalkortasun-tasa baxuarekin batera, gero eta gizarte zahartuago batera gidatzen gaitu, non ia lau euskaldunetatik bat 65 urte baino gehiagokoa izango baita 2025 urtean.

Bilakaera demografiko horrek planteamendu berriak eskatzen ditu gure zerbitzu-sistemaren sostengua bermatzeko ahalik eta erarik efizienteenean biztanleriaren beharrak asetzearen lerroan, haren bideragarritasun ekonomikoa eta haren kalitatea segurtatuz.

Iturria: Eustatek eta geuk egina

6.3. Grafikoa. Adineko pertsonen ehunekoa euskal gizartean 2010 eta 2025

Testuinguru honetan, Euskal Sistema Sozio-sanitarioak eredu berri baten aldeko apustua egiten du, non etxea pertsonen arreta eta zaintzarako leku nagusi bihurtzen baita. Planteamendu horrek beharrezko egiten du etxebizitza-parke bat bi norabidetan egokitzea, alde batetik, irisgarritasun-atalase batzuen bermean, autonomia pertsonal egokizko maila batzuk lortzen utziko dutenak eta, bestetik, etxeko arreta horrek eskatzen dituen zerbitzuak asetzeko tresnak eranstea ahalbidetuko duten elementuak integratzean.

Lankidetzaren dinamikak maila gorenean eskatuko dituen ahalegin bat barruti sozio-sanitario, barruti industrial eta etxea planifikatzeko barrutiko eragileen artean abiapuntuak diagnosi bat argitzeko, erreferentziako eszenatoki bat bere helmugekin, estrategia partekatua eta inplementatzeko egutegia.

 Laburpen Exekutiboa

Aurrerago, 2025 arteko denboraldi horretan, beharrezkoa izango da oraindik helmuga zorrotzagoak eranstea ez bakarrik bizigarritasuna eta irisgarritasunerako baizik eta, adibidez, etxebizitzak eta eraikinak egokitzeko zerbitzu sozio-sanitarioak emateko zentro bezala edo energia-pobretasunari atxikitako efektu posibleak zuzentzeko⁵.

- **O.E.2. Eraikitze-eredu baterantz aurrera egitea, zeina oinarritzen baita izaera integraleko birgaitzearen ikuspegi batean eta eraikuntza-sektorearen eraldaketan**, Garapen Jasangarriari eta berrikuntzari loturik, haren lehiakortasun globala eta haren BEGa eta enplegua sortzeko gaitasuna gehitzeko.

Esku-hartzeko aukerak baliatzea haien izaera integrala gehitzetik pasatzen birgaitzearen kasuan eta obra berrirako estandar zorrotzagoak finkatzean. Planteamendu horri kontu eginez, Bultzatu 2025k planteatzen dituen helmugak birgaitze integralen ehunekoak %65 gutxienez lortzea suposatzen dute eta, obra berriaren kasuan Eraikitze gaurko Kode Teknikoaren (EKT) eskakizunak baino altuagoak dituzten erakin berrien ehunekoa %68koa izatea gutxienez hemendik 2025era.

Aurreikusitako esku-hartzeen kopuruari eta adierazten den irismenarekin ekiteak, batez beste urtean 1.328 milioi euroko inbertsioa izango da. 2011ko euskal BPGaren %1,8 inguruko magnitudea, urtean 10.818 enplegu okupatu nahi dituen, 49 milioi euroko etxeetako energia-fakturan batez besteko aurrezki lortzea eta 151 milioi euroko zerga-bilketa sortzea mobilizatzen den jarduerari atxikita.

EAEko planetan finkatutako helmugak betetzeko joerazkoarekiko behar den inbertsio gehigarriak 569 milioi euroko batez besteko balioa lortzen du 2025 arte. Inbertsio gehigarriko bolumen horretatik, parte bat energia-fakturaren aurrezkiarekin erlazionaturik egongo litzateke, 481 milioi, aldiz, gainerakoak beste neurri batzuetan izango luke eragina, irisgarritasuna bezalako beste inpaktu batzuetan, eta abarretan. Erreferentzia horiekin inbertsio hertsiki energiagazkoa itzultzearen epea 9,8 urtetan kokatuko litzateke⁶.

Planteatzen den urteko 1.328 milioi euroren inbertsioaren mobilizazioa egiteko ahaleginaren analisisa ezin liteke kokaturik dagoen testuinguru ekonomikoaz apartekoa. Horregatik proposatutako eszenatokiak modulatu egin beharko

⁵ Energia-pobrezia edo “fuel poverty” ingelesez deitzen denez, fenomeno bat da baliabide gutxiagoko kolektibo batzuek beren energia-kontsumoaren mailai eusteko jasan ditzaketan zailtasunak deskribatzeko, zeinek ahalbidetzen baitie bizigarritasun eta erosotasunaren gutxieneko atalaseak lortzea beren etxebizitzetan. Fenomeno hori lehentasun berri bihurtzen ari da EBean eta Europako beste herrialde askotan energiaren prezioa ezin geldituzko eran gehitzen ari delako eta ekonomia krisiarengatik okertu delako (Energy poverty in the context of liberalisation and the economic crisis – European Economic and Social Committee, July 2010).

⁶ Inbertsioaren itzultze-ratioa “energia-inbertsioaren”, 481 milioi euroko “energia-inbertsioaren” eta urtean energia-fakturaren egiten den 49 milioiko aurrezkiaren arteko ratioetik kalkulatu da.

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

da abagune ekonomikoarekin eta lortu nahi diren inpaktuekin erlazionatutako elementuak orekatuz

Edozein kasutan, Bultzatu 2025eko eszenatokien analisisian burutu diren proiektzioen argitan, lortzen den ondorioz garrantzitsua zera da: beharrezkoa den inbertsioa inbertsio errentagarria izango dela. Beraz, zailtasuna kez dira etorriko itzulkinen bolumen urri baten eskutik, baizik eta baliabide nahikoen maila baten mobilizazio eta inbertsioetik, aurrekontuen alturan.

EAEko egoitza-sektorearen inpaktu sozialeko adierazleak 2025ean	Hasierako egoera 2010	Helburua 2025 urtean
Urteko batez besteko inbertsioa (MM€)	731	1.328
Enplegu sortua (enpleguak urtean)	5.957	10.818
Urteko batez besteko energia-fakturaren aurrekia joerazkoaren gainean (MM€ / %)		49 (%8,4)
Urteko batez besteko diru-sarrera fiskala (MM€)	89	161

Ez da garrantzi gutxiagoko egingarritasunaren ikuspuntutik ikuspegi finantzarioaz harago, esku-hartze horren mailaren gailurtzeak sentsibilizazio, aholkularitza tekniko eta laguntza finantzarioko sistema egoki batez lagundurik etorri behar duelakoa, industriaren garapen teknologiko eta berritzaile batez kostu lehiakorretan errendimendu zorrotzak lortzeko aukera emango duten soluzioak eskaini ahal izateko. Izan ere neurri on batean, 2025 eta 2050 ostertzetan europar arautegiek finkatutako helburuetako asko gaur egun oraindik garatu gabeko konponbide teknologikoak eranstetik pasatzen dira, edo garatuta badaude, lehiakortasun gutxiko bihurtzen dituzten inbertsio-behar batzuei atxikita.

- **O.E.3. Etxebizitza, sozial, ingurumen eta ekonomiako politikak koordinatzea, eta gaurko eta geroko europar politikekin lerrokatzea** modu eraginkorrean aurrera egiteko eraikitako parkearen eta obra berrikoaren gainean eskakizun-mailaren gehikuntzan, klima-aldaketan eraikitzearen inpaktua minimizatuz eta baliabide energiazko eta naturalen kontsumoa murriztuz.

Eraikuntza Jasangarria 2025eko Ibilbide Orriaren konpromisoak euskal estrategiek eta planek finkatutako helburuak betetzearekiko erreferente argi bat du 3E2020ren helmugak lortzen. Hartara, bultzatu beharrek jarduketek %8,7ko energia-kontsumoaren murrizketa bat lortu nahi dute joerazko eszenatokiaren gainean, 2020an, eta %6,9ko baliokidetzaren energia kontsumoaren gaineko sortze berriztagarriko pisu bat. Halaber, CO2aren igorpen-mailari atxikita, joerazko eszenatokiarekiko espero den murrizketak %9,6 lortuko luke 2020an.

Laburpen Exekutiboa

3E2020k agindutako helmuga horiez harago, zeinek erkidego-helburu desberdinak interpretatzen baititu Euskadiren errealitatera, beharrezkoa izango da beste barruti batzuetan aurrera egitea tokiko politikak eta haien mugarriak koordinatuz europar homologoekiko.

lido horretatik, haien gaiak lerrokatzeaz gainera, beharrezkoa da erkidego-mailan finkatutako arautegiak eta zuzentarauen erritmoak eta egokitze-prozedurak hobetzea, transposizioetako atzerapenak gutxitu zeta ezabatu zeta, ondorioz, arautegi zorrotzago batzuen gabeziak dakarren aukeren galera.

Horregatik, denboraldi horretan zehar 2025 arte Euskadik lortu nahi duen aurreratzearen norabidean orientatutako politiken, estrategien eta arautegiaren esparru batez hornitu behar du bere burua, arautegiaren, estrategiaren eta legearen esparrua, zeinerantz baitoa, eraldaketaren elementu bultzatzaile bihurtuz.

EAEko egoitza-sektorearen inpaktu sozialeko adierazleak 2025ean	Hasierako egoera 2010	Helburua 2025 urtean
Energia-kontsumoa (pbt)	625.500	605.108
Energia-kontsumoaren murrizketa joerazko eszenatokiaren gainean (%) (3E2020 helburua = %8,7)		%8,7
Iturri berriztagarrietatik energia sortzea (pbt) (3E2020 helburua = 43.600 pbt)	30.400	41.258
Energia-kontsumoaren gaineko sortze berriztagarria (%) (3E2020 helburua = %6,9)	%4,9	%6,9
CO ₂ igorpenak (CO ₂ Ton)	865.069	821.849
CO ₂ igorpenen murrizketa joerazko eszenatokiaren gainean (%)		%9,6

Bistakoa denez Bultzatu 2025 inplementatzea ez da zerotik abiatzen, azken urteotan eragile desberdinek garatutako jarduera ohargarri baten euskarria du. Haren ekarpenak areagile, publiko eta pribatuak batzeko gaitasunean du atsedena, proposatzen dituen helburuen bulkadan, aldeztetik estali gabeko guneak estaltzeko jarduketa berriak proposatzean eta dagoeneko badagoena hobetzea ahalbidetzen duten eraldatze-dinamikak sortzean.

6.4. Elementu bultzatzaileak, gainditzeko hesiak eta konponbide posibleak

Euskal etxebizitza-parkea eraldatzeko jarduketan inplementazioak kontuan hartu behar ditu, kasu batzuetan, Eraikuntza Jasangarriaren bidetik aurrera egitea

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

faboratzen duten faktore desberdinak eta, beste batzuetan, gainditu beharreko oztopo bihurtzen direnak.

Lehendabizikoen artean, Eraikuntza Jasangarriranzko eraldaketaren elementu bultzatzaileen artean, honako hauek daude:

- Antzinako etxebizitza-parke bat esku-hartzearen eskari handiekin eta hobetzeko aukera handia eskaintzen duena.
- Gizarte zahartu bat etxean zerbitzuak eskaintze-eredu baterantz doana eta kontu egin beharreko irisgarritasun-behar batzuk planteatzen dituen.
- Ehun ekonomiko bat, eraikuntzarena, eraldatze-behar handiekin eta nagusiki birgaitzean oinarritutako negozio-eredu baterantz eboluzionatu behar duena.
- Negozio eta lankidetzaren publiko eta pribatuko formula berrien agerpena, bestela bideraezinak diren proiektuak eta ordainketak egiteko aukera ematen dutenak.

Bigarrenen artean, gainditzeko hesien artean, honako hauek daude:

- Behar adina sentiberatu gabeko gizarte bat bere etxebizitza eta eraikinetako hobetzeak baliatzearen garrantziarekiko, esku-hartze integral eta errentagarriagoi ekiteko ikuspuntu ekonomiko, sozial eta ingurumenekotik.
- Erakundezko konglomeratu konplexu bat koordinazioa zailtzen duena, lankidetzaren bidetik abiatu dena baina oraindik ibiltzeko bide luzea duena.
- Indarreko arautegi bat eraikitze-jardueraren estaldura osatu gabe batekin, batez ere birgaitzeari dagokionez, eta horrek moteldu egiten du eraikuntza-eredua eta eraikuntza-sektorea eraldatzea.
- Etxebizitza-parkearen jabetza oso zatikatu bat, jabe handirik gabea, erabakiak hartzea zaildu eta eraikinak birgaitzea balaztatzen duena.
- Euskarritze- eta aholkatze-sistema bat, zatikatua eta barreiatua, irismen oso mugatukoa eta bulkada-mekanismo berriak behar dituena.
- Mantentzeko esku-hartzearen txantilo batzuk beren ahalmen guztia baliatzen ez dutenak konponbide integralago eta inpaktu handiagokoei ekiteko.
- Etxebizitza eraikitzearen inguruan ekoizpen-ehun bat hobetzeko moduko berritze-gaitasunarekin.
- Abagune ekonomiko bat etxebizitza-parkean esku-hartzeari buruz atzera eragiteko ondorioa duena eta baliabide finantzarioen eskuragarritasuna erasaten duena.

Konponbide posibleei dagokienez, adostasun handiena lortzen dutenetako batzuk aipatzen dira⁷:

- Bultzatu 2025en tratamendua eta inplementatzearekin zerikusia dutenak:
 - Ibilbide Orria Herrialde-proiektu bezala kokatzea, Ibilbide Orriari jarraipena emanez Gobernu aldaketez harago.

⁷ Identificadas en la Jornada de Contraste de la Hoja de Ruta celebrada el 8 de junio de 2012 en el Palacio Euskalduna de Bilbao.

 Laburpen Exekutiboa

- Ibilbide Orria lehenbailehen abian jartzea, nahiz eta perfektua ez dela jakin.
- Ibilbide Orria doitu gaurko testuinguru ekonomiko eta finantzariora.
- Ibilbide Orria aldizka eguneratzea haren inplementazioa kontrolatu eta ebaluatzeko, jarraipen-mugarri zehatzak ezarri zeta haien gardentasuna eta komunikazioa segurtatuz.
- Arautegi-alderdiekin zerikusia dutenak:
 - Arautegi-esparru egonkor eta aseguruua sortzea.
 - Indarrean dagoen arautegia betetzea eta haren eraginkortasuna zaindu eta jarraitzea.
- Eskariaren aktibazioa eta euskarri-baliabideen mobilizazioarekin zerikusia dutenak:
 - Baliabide ekonomiko eta tekniko hornitzea euskarritze-tresnak eta birgaitze-neurriak lehenestea.
 - Pizgarrien politik abat zerga-politika batekin (arautegia, kontrola, zigorra...) bateratzea: zerga progresiboa; diru-laguntzak eta zigorrak konbinatzea...
- Eskaintzaren lehiakortasunarekin zerikusia dutenak:
 - Negozio-eredu berriak faboratzea.
 - Sektorea orokorrean bultzatzea, bai eta autonomoak ere.
- Eragileen arteko lankidetzeta eta elkarlanarekin zerikusia dutenak:
 - Erakundeen barneko eta arteko koordinazio handiago baterantz aurrera egitea, bai eta publiko eta pribatuaren artekora ere.
 - Lidergo argi bat eta gobernantza-sistema ongi definitu bat izatea.

Ibilbide Orri bat kudeatu eta hura garatu behar duten jarduketak epe labur, ertain eta luzean inplementatzeak faktore horiek guztiak zuzen irakurtzea eskatuko du.

7 Jarduketa-ardatz eta -lerroak

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria 2025eko ostertzean planteatzen da, Etxebizitzaren aldeko Itun Soziala amaitzearekin bat datorrena. Hamabost urte hartzen dituen denboraldi luze bat eta hari buruzko behin eta berriz gogoetak egitea eskatuko duena ea norabide zuzenean aurrera doan eta ea beharrezkoa den gaur egun identifikatzen diren jarduketak berrorientatzea.

Planteamendu hori *in mente* dela, eta euskal etxebizitza-parkearen diagnosiarekiko adostasunean, erkidego-estrategia estatal eta euskal herritar eta analizatu diren erreferentziako eszenatoki desberdinek markaturiko aginduekin, jarduketa-lerro askotarikoak planteatzen dira epe ertain eta luzera esku-hartzearen dinamika sortzen ahalegintzen direnak.

Bost barruti edo jarduketa-ardatzetan egituratua, iradokitzen den jarduketa-lerroen katalogo hau abiapunturako proposamen bat besterik ez da geroan proposatuko diren beste berri batzuez osatu beharrezkoa. Horiek guztiek eragile publiko eta

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

pribatu desberdinek dagoeneko egiten dituzten jarduera askotarikoentzat aterki-balioa dute.

Barrutia	Jarduketa-ardatzak
Garapen Arau-emailea	<ul style="list-style-type: none"> Arautegi-esparru aurreratu baten diseinua, garapena eta inplementazioa kontrol- eta jarraipen-mekanismoekin
Eskaria Aktibatzea	<ul style="list-style-type: none"> Etxebizitzen jabeak eta erabiltzaileak sentiberatzea
Baliabideak Mobilizatzea eta Finantzatzea	<ul style="list-style-type: none"> Euskarri-sistema sendotu eta hedatzea, eta sustatze, aholkatze eta finantzatze tresnena hobetze-jarduketak egikaritzeko
Eskaintza Garatzea	<ul style="list-style-type: none"> Produktu eta zerbitzu berritzaileak, jasangarria keta zerbitzu hobeak garatu eta merkatuan sartzea azeleratzea
Prestakuntza	<ul style="list-style-type: none"> Sektoreko profesionalen gaitasunen orientazioa eta garapena berrikuntza eta jasangarritasunerantz

7.1. Grafikoa. Jarduketa-barrutiak eta lerroak

Ondorengo sailetan aurkezten dira Bultzatu 2025ek bultzatu nahi dituen etxebizitza-parkearen gaineko esku-hartzea orientatzen duten jarduketa-lerroak. Lehen jarduketa-proposamen bat da, lerro gehigarriak eranstera irekita dagoena, haren garapenean inplikatu beharreko eragile bakoitzaren ekarpenetik sor daitezkeen lerro gehigarriak eranstera irekita dagoena.

Laburpen Exekutiboa

Ardatzak	Jarduketa-ardatzak
<p>1. Arautegi arau-emaile aurreratu baten diseinua, garapena eta implementazioa kontrol- eta jarraipen-mekanismoekin</p>	<p>1.1. Europar eskakizunak bete/gainditzerantz orientatzeko gai den legeria aurreratu baterantz aurrera egitea</p> <p>1.2. Ziurtatze-, ikuskatze- eta jarraitze-sistema bat garatu eta implementatzea, produktuen eta zerbitzuen jasangarritasunaren eta bizi-ziklo barruti guztiak estaliko dituen</p>
<p>2. Etxebizitzaren jabeak eta azken erabiltzaileak sentiberatzea</p>	<p>2.1. Kontsumo-ohiturak eta erabilera-jokabideak jasangarritasunerantz gidatzeko informazioa eta kontzientziarioa</p> <p>2.2. Bideragarritasun eta aholkularitza adituko azterlanak burutzeko euskarria</p>
<p>3. Euskarritze-sistemak eta sustatu, aholkatu eta finantzatzeko tresnak sendotu eta hedatzea hobetze-jarduketak egikaritzeko</p>	<p>3.1. Lankidetzaren publiko eta pribatua: Erakunde eta Agentzia Publikoen baliabideak eta baliabide pribatuen mobilizazioa eta erakarpena batzea</p> <p>3.2. Euskarritze-eredu hobeto koordinatu eta tresna aurreratuagoak dituen erakitzeari</p> <p>3.3. Aholkatze-lana areagotzea eta haren estaldura lurralde osora indartzea</p> <p>3.4. Ekimen pribatua birgaitzearen bulkadaren inplikatzeari</p>
<p>4. Produktu eta zerbitzu berritzaileak, jasangarriak eta zerbitzu hobekoak merkatuan sartzea garatu eta azeleratzea</p>	<p>4.1. Berrikuntzarako ingurune favoragarri bat garatzea erakitzeko sektorean</p> <p>4.2. Produktu eta zerbitzu berritzaileak, jasangarriak eta zerbitzu hobekoak merkatuan sartzea garatu eta azeleratzea</p>
<p>5. Sektoreko profesionalen gaitasunak orientatu eta garatzea berrikuntza eta jasangarritasunerantz</p>	<p>5.1. Etorrizuneko lanbide-sosialak identifikatzea Eraikuntza Jasangarria eta prestakuntzako ibilbide bat sortzea eragile publiko eta pribatu desberdinen artean.</p> <p>5.2. Profesionalak berrikuntzarantz eta jasangarritasunerantz orientatzea</p>

7.2. Grafikoa. Jarduketa-ardatz eta -lerroen arteko harremana

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

Jarduketa Ardatza 1: Arautegi arau-emaile aurreratu baten diseinua, garapena eta inplementazioa kontrol- eta jarraipen-mekanismoekin

Helburua

- Eraikuntza Jasangarriaren garapena orientatu eta dinamizatu Euskadin.
- Eraikuntza Jasangarria bultzatzen duten politika europarrak euskal politikekin lerrokatzea.
- Esku-hartzeko sistema bat sortzea orientatu, kudeatu eta nola aurreratzen den ezagutzeko gai dena
- Arautegia eta administrazio-izapidetza sinpletzea.

2025 Ikuspena

- Eraikuntza Jasangarrian euskal arautegi-esparru bat, nola obra berriko hala birgaitzeko jarduerak arautzen dituen, barruti europar eta estatalean markatutako eskakizunak baino garaiagoekin sektorearen eraldaketa laster baterako.
- Esku hartzeko sistema zalu, laster, parte-hartzaile bat, beharrezko pizgarriak, kontrol-sistemak eta jarraipena sortuko dituen, arautegiak betetzen direla segurtatzeko.

Jarduketa-lerroak

1.1. Lerroa. *Legeria aurreratu baterantz aurrera egitea eta europar⁸ eta espainiar eskakizunak bete/gainditzera orientatzeko gai dena.*

Indarrean dagoen arautegia funtsezko elementua da euskal etxebizitza-parkea azeleratu edo geldotzeko. Hartara, jarduketa-lerro honek arautegia egokitzearekin zerikusia duten jarduketan bulkada eta helmugak finkatzea Eraikuntza Jasangarriaren barrutian.

Euskadi 2025ean Eraikuntza Jasangarriaren erreferente bezala kokatzeko beharrezkoa da arautegi aurreratuena sortu, egokitu eta garatzen eragitea eta nazioartean garatzen ari diren ekimen esanguratsuenetan parte hartu eta lankide izatea komeni da. Ez dago gizarterik, eta gutxiago euskal gizartearen dimentsiokorik eraikuntza jasangarriaren barrutian eskatutako konponbide guztiei ekiteko beharrezko baliabideak inbertitu eta gaitasunak eta ezagutza bakarrean garatzeko gai denik.

Hartara, noranzko horretatik aurrera egiteko fokapen bikoitz bat planteatzen da:

8 Erresuma Batuko Gobernuak aurreratu egin du Europar Zuzentzauek markatutako data, zeinean eraikin berri guztiek ia zero igorpeneko izan behar baitute, 2020 urtetik 2016ra pasatuz.

 Laburpen Exekutiboa

- Alde batetik, herrialde eta erregio aurreratuenetan funtzionatu duten esperientziak eta ekimenak baliatzea. Ildo horretatik erreferentzia europarreko ziurtapenetakoren baten estandarrak hartzeak eta Euskadira egokitzeak izan behar hasteko lan-lerroetako batek.
- Bestalde, gorputz arau-emaile bat diseinatu eta garatzea elementu propioak dituen euskal etxebizitza-parkea abiatzen deneko baldintza berezietara egokitzeko eta helmuga jakin batzuk betetzera aurreratzeko, zeinak lortzeko aparteko neurriak behar baitira.

Epe laburrean, egiteke dagoen europar arautegiaren transposizioaz harago, lehentasunezko zat jotzen da zenbait barrutiren inguruan lan egitea hala nola arautegia egokitzen jabetza partekatutik eratorritako arazoak gainditzeko jabe-erkidegoen erabaki-hartzeetan.

Gainera, kritikoa da etxebizitzaren salerosketa eta alokatzeari lotutako arautegia sartzea jasangarritasun-baldintzak ziurtatzea eskatuko duena, hartara, pizgarriak sortzeko (merkatu-balioa igotzea) esku-hartzeei ekiteko eta, hala, higiezinak baldintza onetan mantentzeko.

Halaber aurreratu egin behar da diseinuko irizpideak eta eskakizunak identifikatzen erronka jakin batzuei, adibidez, arreta sozio-sanitarioari ekiteko.

Ildo horretatik, aktore publiko bakoitzaren arteko jarduketan koordinazioa eta horiek pribatuekin dituztenen aukera eman behar du Euskadin arautegi askoz azefiziente eta eraginkorrago bat aplikatzeko.

1.2. Lerroa. *Ziurtatze-, ikuskatze- eta jarraipen-sistema bat garatu eta inplementatzea, produktuen eta zerbitzuen jasangarritasun eta bizi-zikloaren barruti guztiak estaliko dituena.*

Arautegi oso anbiziotsu bat finkatzea ez da hura beteko delakoaren berme. Euskadik behar du izan ziurtatze- eta jarraipen-sistema bat produktuen eta zerbitzuen jasangarritasunaren eta bizi-zikloaren barruti guztika estaliko dituena, eta aldi berean, behar bezala monitorizatu eta ebaluatuko dena.

EITak (Eraikinen Ikuskatze Teknikoak) eta ziurtatze-sistemak dira oinarrizko tresnak lerro hori garatzeko. Ziurtatzea produktu/zerbitzuen barrutiaz harago heda daiteke, bere baitan hartuz gaitasuna, esperientzia eta/edo jasangarritasunari lotutako konpromiso aipagarriak erakusten dituzten eragileen aitortza ere

Proposatzen den ziurtatze/ekintza-sistema horren osagarri bezala tresna fiskalak erabiltzen aurrera egin behar da eraikin jasangarriak/ez-jasangarriak saritzeko edo zigortzeko ziurtagiriaren bitartez erabiltzailea kontzientziatuko mekanismoak sortzearen lerrotik haren etxebizitzari balioa eranstean.

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

Jarduketa-lerro horrek aukera eman beharko luke gaur egun dauden muga batzuk gainditzeko honako hauekin harremanetan daudenak: nagusiki obra berrira mugatutako eta energia-alderdian energia-alderdiekin oso fokatutako sistema batekin, jasangarritasunaren barruti guztiak bere baitan hartzen dituen ziurtagiri bat ez izatearekin, egindako ziurtapenen erregistro bat ez izatearekin eta etxebizitzetan egindako esku-hartzeen errendimenduaren mekanismo eraginkor eta erakunde artekoak ez izatearekin.

Ildo horretatik, beharrezko modifikatze eta egokitzeekin, Euskal Herriko Eraikuntza eta Birgaitze Jasangarriaren Gidek kontuan hartzeko hautabide bat dira Euskal Herriko Klima Aldaketaren Legeak proposatzen duen Eraikuntzako Ingurumen Jasangarritasuna Kreditatzeko Sistemari forma emateko.

Gidak, bestalde, batzeko eta homogeneousatzeko elkarbide ezin hobea izan daitezke Bultzatu 2025ek iradokitzen dituen funtzionaltasunetako bi batu eta koordinatzeko gaurko errealitate aldatzeko kritika bezala: eraikinen ikuskatze teknikoa eta kreditatze-sistema koherente eta ongi administratu bat. Era berean, Gidak diseinuko elementu gako bezala ere joka dezakete beste tresna arau-emaila, finantzario, ekonomiko edo fiskal batzuk gauzatzeko Eraikuntza Jasangarriarekin zerikusia duten eskaria eta berrikuntza aktibatzen lagunduko dutenak.

Jarduketa Ardatza 2: Etxebizitzen jabeak eta azken erabiltzaileak sentiberatzea

Helburua

- Erabiltzailea keta/edo jabeak sentiberatzea birgaitze-eskari gero eta handiagoa sortzeko eta hark bere eraginkortasuna gehitzeko izaera gero eta integralago bat izan dezala.
- Eragile publiko eta pribatuen erantzukidetzeta eta oldar koordinatua.

2025 Ikuspena

- Euskal gizarte sentiberatu, prestatu eta zorrotza bere etxebizitzaren jasangarritasun-mailari dagokionez, faktore gakotzat hartzen baita nola eroste-erabakietan hala birgaitzekoan.
- Informazioa, aholkularitza eta epe luego ikuspena duena jasangarritasunari lagunduko dioten konponbide berritzaileak beren etxebizitzan sarrarazteak duten inbertsioen errentagarritasuna eta erakarmena balioesteko.
- Barne-eskari ahaltsu batekin eraikuntzaren sektorearen barruan bertan, jasangarritasunak markatzen dituen eskakizunak onartzen eta transmititzen direlarik balio-kateko eragile desberdinen artean.
- Euskal etxebizitza-parkearen barruan eraikuntza jasangarriaren sarrera handi bat lortuz.

Jarduketa-lerroak

2.1 Lerroa. *Informazioa eta kontzientziakontsumo-ohiturak eta erabilera-jokabideak jasangarritasunera gidatzeko.*

Jarduketa-lerro horren bitartez erabiltzaileen eta kontsumitzaileen komunikazio eta sentiberatzearen fokatze integral bat bultzatzea proposatzen da, eragina izanez nola etxebizitza erosteko haien erabakietan nola haien jarreran birgaitzeko esku-hartzearen aurrean. Hartara, gaur egun gertatzen den jarduketa zehatzen bulkada eboluzionatzea da kontua, planteamendu askoz globalago baterantz eta egindako ahalegina balioan jartzeko gai denera.

Hala, tradiziozko komunikazio-kanalez gainera, funtzionatu duten jarduketan esperientziatik sentiberatzea eta konbentzitzea ahalbidetzen duten tresnak abian jartzea litzateke kontua, simulazioko erremintak konponbide desberdinen aplikazioen itzulkin potentzialak erabiltzaileei, eta haien kostuak eta abar behatzeko aukera eman dietenak. Gainera, beste alderdi batzuk estaltzea ere izango litzateke, energia-kontsumoa edo igorpenak murriztearen tradiziozkoek aparte, adibidez, irrisgarritasun-eskariei kontu egitearekin harremana duten parametroak barruan sartuz.

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

Garapen edo abiarazte faseko ekimenak:
Birgaitze-barrutian aholkua emateko Euskarri Bulego Teknikoa

Helburua

- Auzo-elkarteei energia-efizientziako beren proiektuetako diseinuan eta inplementazioan laguntzea eta Administrazioari ezarritako programak ebaluatzeko aukera ematea jarduketan finantzazio- eta kudeaketa-eredu berrietarantz eboluziona dezaten.

Deskripzioa

- 2012an hasi diren birgaitzea⁹ estimulatzeko bi programa berri abiaraztearekin, Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza, Herri Lan eta Garraio Sailak laguntza teknikoko bulego bat eskura izatearen beharra identifikatu du energia-gaiko programa horren helburuak modu eraginkorrean betetzea bermatzeko.
- Bulego horren funtzioak honako hauekin erlazionaturik daude:
 - Proiektuetarako hautespen-irizpideak diseinatzea
 - Proiektuen proposamenen garapen-prozesua eta gomendio-proposamena aholkatzea aurretiaz deskribatutako eskakizunak bete daitezen konponbide teknikoki eraginkorrak eta lehiakorrak (ahalik eta energia-aurrezki handian vs. gastu txikiena).
 - Energia Zerbitzuen Enpresen figura sustatzea egoitza-sektorean eta enkanteko eskaintza-prozesuan aholkatzea eta obran jartzea.
 - Energia-auditoretzak burutzearen kudeaketa eta ikuskatze-bisita aleatorioak eta emaitzak monitorizatzea
- Ataza bakoitza egikaritzea era sekuentzialean egingo da urtero ezarritako epeetan bi estimulu-programen deialdian, eta obra bakoitza egikaritzeko ezarritako epe zehatzetan, bereziki.

Epeak

- 2012ko bigarren seihilekoan zehar Bulegoa diseinatze- eta operatibo bihurtze-kudeaketekin jarraituko da.
- Bulegoa erabateko jardunean izango da 2013ko lehen seihilekoan.

Jabeak eta azken erabiltzaileak sentiberatzea lortzeak orientazio egokia eskatzen du benetan eraginkorra izan dadin. Horretarako, kontuan izan beharko dira abiapuntuko aurrekari batzuk:

9 Zehazki esateko, haietako bat neurri finantzarioei buruzko Aginduaren eranskin bezala etxeak birgaitzeko eraikinen bilgarriaren baldintzak hobetzea erantsiz, haren energia-efizientziaren eta REVIVE programaren hobetze-ikuspuntutik.

Laburpen Exekutiboa

- Euskal gizarte bat, non nagusi baitira aldagai ekonomikoak eta epe laburrekoa, jasangarritasun-irizpiderik erabiltzen eta eskatzen ez duena bere etxebizitza erostean edo alokatzean, eta bere etxerako jasangarritasunean inbertsioen onurarik bistaratzen ez duena
- Blokeko eraikuntzaren pisu handi bat etxebizitzetako jabeekin, birgaitzeko esku-hartze sakonak abiaraztea zailtzen duena.
- Gero eta ahalegin handiagoa sentiberatze- eta prestakuntza-kanpainatan kontzientziatze-maila hobetzeko energia-kontsumoari eta etxeko beste baliabideei dagokienez.

Testuinguru honetan leihatila bakarreko eta konponbide integralagoak eskaintzeko gai den eskarri-sistema baterantz aurrera egitea oinarritzko betebeharrak gisa proposatzen da. Euskarri Bulego Tekniko bati bulkada ematearekin proposatzen denarekin ildotik doan fokapena birgaitzearen barrutian aholkularitza eta laguntza teknikoak emateko. Laguntzeko tresna berri horren helburua harremanean legoke auzo-elkarteei beren energia-efizientziako proiektuak diseinatu eta inplementatzearekin eta Administrazioari ezarritako programak ebaluatzearekin jarduketan finantzatze- eta kudeatze-eredu berrietarantz eboluzionatzeko (ikus bedi aurreko lauki argigarria). Halaber, sarrera handiagoko mekanismo eta kanalak kontsideratu beharko dira, IKTen bidez batik bat, zeinek pizgarri batekin baino gehiagorekin konbinaturik (fiskal edo beste edozein motatakoak), eskari potentzial bat sortzeko ahalbidetzen baitute.

Horretaz aparte eta birgaitzeren bulkadan kokaturik, beharrezkoa da Jabe Erkidegoei aholkularitza egokia ematea lan-arriskuak prebenitzeari buruz, zeren eta esku-hartze mota horretan aipaturiko obren “Sustatzaile” Horrek berekin dakar obra egikaritzen esku hartuko duten enpresa guztien lan-arriskuak prebenitzearen gaian koordinazioari buruzko erantzukizunak eta betebeharrak batzuk beren gain hartzea”¹⁰.

¹⁰ Iturria: Jabeen Erkidegoetako Obrak eta Lan Arriskuen Prebentzioa. Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte Gaietako Saila eta OSALAN. 2012 urtea.

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

Garapen edo abiarazte faseko ekimenak:
Eragile Preskriptore Sarea

Helburua

- Eragile Preskriptore prestatuen eta eraikuntzako berrikuntzara orientatuen Sare bat sortzea konfiantza sortzeko gaitasunarekin eta eraikuntza jasangarriaren onurez informatzeko azken erabiltzaileari.

Deskripzioa

- Sareko funtzioak honako hauekin erlazionaturik daude:
 - Hiritarrak informatu eta sentiberatzearekin eskaria sortzeko
 - Eragileen eta azken erabiltzaileen beharrak jasotzeko
 - Esperientziak eta praktika hobeak partekatzeko
- Sare horretan esku hartzearen onurak honekin erlazionaturik leudeke:
 - Birgaitzea bultzatzeko ahaleginak batzearekin
 - Ekintzen lehen eskuko informazioa izatearekin
 - Beste eragile batzuekin sinergiak eta lankidetzeta-bideak identifikatzearekin
 - Hari buruzko politikak eta arautegia lantzen eragitearekin

Epeak

Eragile Preskriptore Sarea hedatzea bi fasetan garatzen da:

- 2012ko bigarren seihilekoan hasiko den abiarazte-fasea, eta zeinen helburuak honako hauek diren:
 - o Funtzionamendu-eskema baliozkotu eta definitzea.
 - o Lan-dinamika bat finkatzea.

Abiaraztearen fase horretan komunikazio- eta sentiberatze-mekanismoekin, prestakuntza-ekintzekin eta finantzazio-iturriekin erlazionaturiko gaiak sakonduko dira.

Lehen fasean proiektu pilotu bezala planteatzen da, irismen murriztua partaideen kopuruari, edukiei eta gaiei dagokienez. Innobasque izango litzateke kudeaketa operatiboaren arduraduna.

- Sendotze-fasea 2013an hasiko da eta haren helburuak honako hauek dira:
 - o Sarea sendotzea
 - o Lan-dinamika mantentzea

Sendotze-fase honetan politiken kontrastea, arautegi-proposamenak lantzea eta leihatila bakarra ezartzearekin erlazionaturiko gaietan lan egingo da.

- Bigarren fase horrek zabaldu egingo du lehen fasean inplementatutako pilotuaren irismena eragile kopuru handiagoaren partaidetza kontuan hartuz. Haren kudeaketa operatiboa zerbitzu-hornitzaile batek eramango luke.

 Laburpen Exekutiboa

2025eko ikuspegian etorkizunari begiraturaz, Eraikuntza Jasangarriko sentiberatze-jarduketan bilakaerak esku-hartzearen eskaria sortzen duten kausen ulertze hobetik abiatu behar dute, garatzera doazen jarduketa guztiei estaldura eta orientazioa eman dien estrategia integral bat artikulatzeko. Eragile desberdinen arteko komunikazio-bideak sortzearen lerro beretik aurrera egin behar da jabeekin eta erabiltzaileekin eztabaida-protokoloak garatzen, zeinek integratu behar baitute lan-arriskuen prebentzioa ere.

2.2. Lerroa. Bideragarritasun eta aholkularitza adituko azterlanak burutzeari laguntzea.

Sentiberatze-prozesuari berari oso loturik bideragarritasun eta aholkularitzako azterlanak burutzeari ekiteko ahalbidea funtsezko parte bat dira esku-hartze jakin bati ekitearen ala ez¹¹ erabakia hartzearen aurretik. Jarduketa-lerro horren bitartez jarduketa jakin baten egokitasuna edo ez berresteko egiazki balio duen bideragarritasunaren analisiari lagundu nahi zaio eta hura faboratu.

Jarduketa-lerro horretan txertaturiko jarduketek lagundu egin beharko liekete jabeei eta/edo erabiltzaileei beren erabakia berresten proiektua garatzera behartzen duen azterlan- eta kontsulta-prozesu bati ekin gabe.

Illo horretatik, erreminten bulkada auto-diagnosiak lantzeari, aurrekontuak kalkulatzeari edo emaitzen sumulazioari eta esku hartzeko proiektu potentzialen errentagarritasunari atxikirik inplementatze- eta kudeatze-kostu urriko ekimenen adibideak dira eta inplementazio errazekoak. Halaber, tipologia desberdineko arrakasta-kasuen garapenak erabiltzaile eta/edo jabeei lagundu egingo lieke ulertzen eta konbentzitzen berek ekin nahi dien antzeko soslaiko esku-hartzeen inpaktu potentzialari buruz.

Edozein kasutan, garbi geratu behar du aholkularitza-jarduera horiei laguntzea ez dela helburu bat bere baitan, beraz, era egokian kudeatu eta ebaluatu beharko da esku-hartzearen erabakietara egiten duten ekarpena, bai burutzen diren edo ez eta bai haien irismenari dagokionez ere.

¹¹ Herbeheretan, Gobernuak finantzatzen ditu etxebizitzarako energia-errendimenduari buruzko aholkatzeak. Gainera, jabeak aholkulariak porposatutako obrak egiten baditu, haien atal bat finantzatzen du. Inkesta baten arabera, aholkularitza eskatu zutenen %61ek baieztatu zuen balio izan ziola hobekuntzatan inbertitzeko erabakia hartzen eta %30ek adierazi zuten aholkularitzarena urretik aurreikustakoa baino kopuru handiagoan egin zutela.

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

Jarduketa Ardatza 3: Euskarri-sistema eta sustatze-, aholkatze eta finantzatze-tresnen sistema sendotu eta hedatzea hobetze-jarduketak egikaritzeko.

Helburua

- Laguntzeko eta bermatzeko tresna eraginkorrak sortzea euskal etxebizitza-parkearen gainean hobetze-jarduketaren kopuru handiago bat eta inpaktu handiagokoa garatzea faboratzeko.

2025 Ikuspena

- Baliabideen mobilizazio bat nahikoa izango dena Ibilbide Orrian planteatutako helburuak betetzeko nahikoa izango dena modu eraginkor eta efizientean.
- Ondorio sustagarriko tresna batzuetan bermatua eta inpaktu handieneko jarduketetarantz.
- Finantzazio-formula bat baino gehiago konbinatzeko gai dena ez itzultzeko funtserako diru-laguntzaz harago.
- Ahal den neurrian, lehiatila bakarreko fokatzeko batetik kudeatuak.
- Ekimen pribatuari partaidetza emanez lankidetzak publiko eta pribatuko formulen bitartez.
- Jarraipen-sistema batekin, hura diseinatzean ezarri zitzaien asmoa betetzea bermatzeko aukera emango duena.

Jarduketa-lerroak

Hiru jarduketa-lerro planteatzen dira:

3.1.Lerroa. *Lankidetzak publiko eta pribatuak: Erakunden eta Agentzia Publikoen eta baliabide pribatuen mobilizazioa eta erakarpene bateratzea.*

Bultzatu 2025k planteatzen dituen esku-hartzeen irismenak lankidetzak estua eskatzen du eragile publiko eta pribatuen artean, are gehiago zer testuinguru ekonomikotan gauzatzen den ikusita.

Herrialde eta erregio batek baino gehiagok erakusten dituzte lankidetzak-adibideak, zeinek aukera eman baitute baliabide mobilizatuen bolumena gehitzeko Eraikuntza Jasangarriaren aurrera egiteko. Euskadiren kasuan, esperientzia horietatik ikasteaz gainera, lankidetzak publiko eta publikoko erronka espezifiko bat planteatzen da. Sail eta Agentzia Publikoek gai izan behar dute beren baliabideak erkidetzan ezartzeko eta etxebizitzaren erabiltzaileei eta jabeei, eta bere burua eraldatzeko premia larria duen enpresa-sektore bati erantzun integralak eskaintzeko.

Lankidetzak publiko eta publikoko eskema horren oinarriaren gainean, errazagoa izan beharko luke lankidetzak hori eragile pribatuetara hedatzea. Eragile pribatuak

Laburpen Exekutiboa

prest egongo dira lankide izateko pizgarri egokiak eta, ziurgabetasunik gabeko erreferentzia-esparru bat eskaintzen diren neurrian. Ildo horretatik Bultzatu 2025en erronka nagusietako bat kalitate-maila egoki batzuk ezartzea izango da, ongi egiten duten eta indarreko arategiaren eskakizunak betetzen dituzten eragileen jarduera beren laguntza eta aitortzarekin bermatuz.

Jarduketa-lerro horren bitartez norabide horretatik doazen ekimen guztiak jasotzea da kontua. Zehatz esateko, haien kanalizazioa nahi da, planteamendu integratu baten bitartez haien inpaktua gehitzea ahalbidetuko duena.

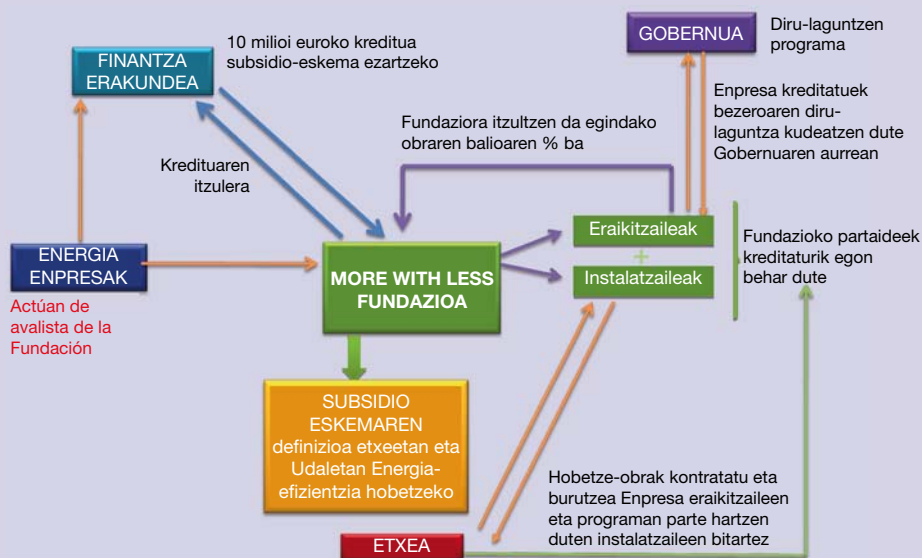
Kudeatze-eredu berri batzuk sortzearen adibidea
Eraikuntza Jasangarri baterako
More With Less Programme (Herbehereak)

2008an sortutako fundazioa eta Herbeheretako gobernuko zenbait ministeriok udalek, **utilities**-ek, eraikitzailek aholkularik eta zerbitzu teknikok, fabrikatzaile eta instalatzailek integratua.

Haren helburua energia-efizientziari laguntzea da 2020an 3.000.000 egoitza-etxebizitza birgaituz, Gobernuak finkatu zuenez. 2011n 300.000 etxebizitza birgaituta zeuden eta urtearen bukaerarako 400.000 lortzea espero zen.

Fundazioaren beste helburuetako bat kudeatze-eredua autofinantzatzea eta funts publikorik ez behar izatea da.

Ondoren Programaren funtzionamendu-eskema azaltzen da:

Iturria: Praktika Onen Analisi: Berrikuntza Dinamika Etxebizitza Jasangarrirako Euskadin – Innobasque / LKS Arkitektura & Ingeniaritza

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

3.2. Lerroa. *Hobeto koordinatutako eradu baten eraikuntza eta tresna aurreratuagoak dituen.*

Jarduketa-lerro honekin euskarri-eredu bat artikulatu nahi da Bultzatu 2025en planteatzen den erronkari erantzuna emateko gai izan behar duena. Euskarri-programa eraginkorragoetatik hasita, lan-formula berriekin ekimen pribatuaren partaidetza handiago bat eta, bereziki, finantzazio-mekanismo berriak konbinatzen dituen sistema bat.

Euskal jabeek eta erabiltzaileek Gobernuko Sail eta haien Agentzietatik, Udaletatik eta abarretik bultzatutako euskarri-mekanismoen kopuru esanguratsu baterako irispidea dute. Publikotik egindako ahalegin horren fruitu da, euskarri-mekanismo horien estaldura eskatu duten erabiltzaile eta jabeen kopurua era atergabean ikuspen baikor horretatik harago, analisi xeheago batek honako ondorio hauek ateratzea ahalbidetzen du euskal etxebizitza-parkean esku hartzeko euskarritze-mekanismoei dagokienez:

- Programa eta tresna ugari daude birgaitzea euskarritzen dutenak eta barruti desberdinak estaltzen dituztenak: arkitektonikoak, energiazkoak, eta abar; gehienek ez dute fokatze integraturik
- Dauden euskarri-tresnek izaera integralekoagoak diren esku-hartzeetatik hasi eta instalazio-jarduketarakoak eta hobetze sinpleagoak estaltzen dituzte (ixte kristaleztatutako hobetzeak, barne-argikuntzako sistemetako hobetzeak...)
- Gaiaren ikuspuntutik egoitza-sektorerara zuzenduriko diru-laguntzen xedea eraberritze-jarduketetan zentratzen da, oro har, eta hobetzeak egitekoa energia-efizientzian eta irisgarritasunean

Ezaugarri horiekin esku hartzea euskarritzeko sistema egoitza-parkean, hain zuzen, ikuspen sistemikoaren gaitza du eta botila-lepo batzuk ditu, birbideratu ezean bideraezin egiten dutenak aurreikusten den irismeneko esku-hartzearen edozein planteamendu. Zehatz esateko, eta etorkizunari begira 2025 ostertzean, lan-barruti batzuk identifikatzen dira eta beharrezkoa izango da horiek arakatzea hala nola:

- Tresna fiskalak baliatzea izaera sustagarriarekin birgaitzearen alde, etxebizitza eskuratze-ahaleginerako behatutakoaren baliokidea den tratamendu batekin gutxienez, eta hobaria emate-maila aldakorrekina esku-hartzeen jasangarritasuneko inpaktuaren funtziotan.
- Lankidetzara publiko eta pribatuko pizgarri-mekanismoak integratzea, “ziurtagiri zuriak” bezalako tresnekin.
- Diru-laguntzaren formulak kredituarekin konbinatzeko gai diren tresna desberdinen konbinazioa, edo beste batzuk.
- Banku-erakundeekiko lankidetzara-hitzarmenak garatzea bigaitzeari finantzarioki laguntzeko eskemetan parte hartuz:
 - Birgaitzetik espero diren onuren ziurtapenean euskarritutako produktu finantzario berriak sortuz (SUR edo beste eragile kreditatu batzuek) berme bezala kreditu-baldintza hobetara iritsi ahal izateko.

Laburpen Exekutiboa

- Eraikuntza jasangarriko funts bat sortuz proiektu jasangarrietara aurrezki pribatua bideratuko duena¹².
- Nazioarteko finantzazio-iturriak baliatuz: BEI, FEDER,...
- Energia Zerbitzu Enpresen sustapena eta bulkada.
- Partzuergoak edo esku hartzeko taldeak eratzea, zeinetan integratuko diren eragileak finantzazioaren ekarpena egiteko, eta energia-kudeatzaileak.

Halaber, euskarri-sistema hobetzearekiko lotura estuan, beharrezkoa izango da hobetze batean aurrera egitea tresna erabakigarri bezala implementatutako ekimenen jarraipenean aurreikusitako noranzkoan aurrera egiten den ebaluatzeko eta ekintza zuzentzaile egokiak identifikatzeko.

¹² Herbeheretan bada funts bat aurrezki pribatua proiektu berdeetan inbertitzera bideratzen duena, bestek beste eraikuntzarekin erlazionatuak, erakunde finantzarioen bitartez.

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

Garapen- edo abiarazte-faseko ekimenak
Birgaitzea euskarrizteko programen orientazio berria (REVIVE Programa)

Helburuak

- Dauden eraikinetako irisgarritasuna, bizigarritasuna eta energia-efizientziaren baldintzak hobetzera bideratutako jarduketak finantzatzea.

Deskripzioa

- Diruz laguntzekoak diren Programako jarduketak eraikinetan edo eraikin osoetan esku hartzera bideraturik daude, haien erabilera nagusia etxebizitzarena bada eta 1980az aurretik eraikia bada. Jarduketa horiek honako hauek dira:
 - C. Bilgarriko eta/edo ekoizpen termikoko instalazioetako jarduketak, gutxienez, C energia-ziurtapen bat lortzeko asmoz.
 - Instalazioa edo aireztabideak hobetzea.
 - Eraikinen eta haien inguruneen irisgarritasuna hobetzea
 - Bizigarritasun-baldintzak egokitzea lortzera bideratutako jarduketak eraikitako perimetroa zabaltzearen bitartez.
 - Hartutako neurrien funtzionamendua eta eraginkortasuna egiaztatzeko erabilitako sistemen monitorizatzea.
- Programatik onura jasotzen duten erakundeak honako hauek dira:
 - Euskal udalak beste Udal edo tokiko erakunde batzuekiko lankidetzan, Jabe Erkidegoekiko eta /edo etxebizitza, publiko edo pribatuetarako diren eraikinen jabeak akordioen bitartez, aipaturiko jarduketan egikaritu daitezten.
 - Udalek laguntza horien kudeaketa etxebizitzaren eta/edo eraikinak birgaitzearen barrutian eskuduntza duten Birgaitze Hirigintza Sozietate eta/edo Sozietate Publikoei eman ahal izango die

Epeak

- Programa 2012an sartzten da indarrean eta 2013ko abenduaren 31 baino lehenago amaituko diren obra-birgaitzeak finantzatuko dira.

3.3. Lerroa. Aholkatze- eta haren estaldura indartze-lana areagotzea lurralde guztira.

Birgaitzeko Hirigintza Sozietateek eta Udaletako hirigintza-arloek funtsezko zeregina izan dute erakinak birgaitze-bulkadan eta auzuneak birstortzen. Jarduketa-lerro horren bitartez haren gaitasunak indartu nahi dira bere lana egiten jarrai dezan, bere estaldura lurralde gustara zabalduz eta esku-hartzeen kopuru handiago bat mobilizatuz, eta hurbiltasuneko bulego-sare bat hedatuz, hiritarrentzako arretakoa, biztanleriari oro har sustatu, komunikatu, kudeatu eta informatzeko gaitasunekoa, kalean bertan.

Laburpen Exekutiboa

BHSeK frogatu dute euskarri-tresna oso egokia direla birgaitzearen bulkadan dagozkien eragin-arloetan. Ikuspuntu horretatik eta duten ezagutza eta esperientzia baliatuz, lan handi baten fruitua baita, badirudi egokia dela haien gaitasunak indartzea oraindik erabakigarriagoak izan daitezen birgaitzeko esku-hartze kopuru handiago baten eta izaera integralago baten garapenean.

Asmo horrekin honako jarduketa-lerro honek tresnen eta baliabideen hornikuntzarekin zerikusia duten ekintzen garapena begiesten du BESei beren lana hobeto egiteko aukera emango diena. Era espezifikoan, lurralde guztira beren ekarpena hedatzeko planteamendua egingo dute, zeren eta lehenago adierazten zenez, euskal etxebizitza-parkearen %25 bakarrik estaltzen baitute.

3.4. Lerroa. *Ekimen pribatuaren inplikazioa birgaitzearen bulkadan.*

BHSak eta udaletako hirigintza-arloak ez dira jabe eta erabiltzaileengana hurbiltzeko gaitasuna duten eragile bakarrak eta esku-hartzearen beharraz informatu eta konbentzitzeko eta hura egikaritzean aholkatu eta laguntzeko. Jarduketa-lerro horren bitartez ekimen pribatua inplikatzea da kontua, gero eta gehiago hazten ari den merkatu baten garapena faboratu dezaketen baldintzak sortuz, izan ere eraikuntza-enpresak, energia-operadoreak, energia-zerbitzuko enpresak, ekipamendu-hornitzaileak, eta aabr erakartzen ari dira.

Orain arte lankidetzak publiko eta pribaturako guneak urriak izan dira, eta eragile publikoengan bermatu da euskarri-sistemaren pisua. Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orriak beterazi nahi dituen helburuen eszenatokia eta berekin dakarren jarduera-bolumena ezin izango da iritsi ekimen pribatuaren partaidetzarik gabe.

Badira nazioartean norabide horretatik aurrera doazen jarraibideak eta zenbait urteko funtzionamendu-ibilbidea dutenak. Ekimen horiek abiapuntu bat izan daitezke haiei buruz ikasteko eta haien onuren interpretaziotik abiatuta, eta Euskadin haiek inplementatzeko egingaritasunaren analisitik, eragile publiko eta pribatu desberdinak inplikatzeko.

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

Eraikuntza Jasangarri baterako kudeatze-eredu berriak sortzearen jarraibidea
Green Deal (Erresuma Batua)

Britainiar gobernuaren Energia eta Klima Aldaketa Departamentuaren ekimen bat da energia-aurrezkiaren neurriak birgaitzea eta ezartzea errazteko egoitza-erakinetan eta adinekoenetan esparru berri baten bitartez.

Esparruak planteatzen du enpresa pribatuek finantzatuko dituztela birgaitze horien eta energia aurrezteko neurrien kostuak. Kontsumitzaileak inbertsio hori bere energia-fakturaren bitartez itzultzen du eta, aldi berean esku-hartze horietatik eratorritako aurrezki ekonomikoez baliatzen da.

Green Dealera iristeko aurre-betebeharrak:

- Energia-efizientziako jarduketetatik espero diren aurrezki finantzarioak fakturaren kostuen parekoak edo handiagoak izan behar dute, eta neurrien ordaintze-aldiaren iraupenak haietatik espero den bitzita baliagarria baino laburragoa izan behar du.
- Neurriek onartuak izan behar dute eta energia-fakturako aurrezkiak prozesuan kreditatua izan behar du.
- Instalaturako neurriek aholkulari objektibo eta kreditatu batek gomendatutakoak izan behar dute.
- Instalazio-lanek instalatzaile kreditatu batek burutuak izan behar dute.
- *Green Deal*-en hornitzaileak aholku egokia eman behar dio etxebizitzako maizterrari eta eskatzailearen zirkunstantzia banakoak kontuan izan behar ditu.

Gobernuak, kreditatzearen bitartez, garapenerako joko-arauak finkatzen ditu. Hartara, aholkulari eta instalatzaileak kreditatzen ditu eginbehar jakin batzuk betetzera.

Esparruak *Green Dealek* onartutako neurri-zerrenda bat finkatzen du, bai eta produktu, material eta espezifikazioen zerrenda bat ere jendaurrekoa eta aldizka eguneratua izango dena. Neurri eta konponbide horiek izango dira aholkulariek eta instalatzaileek eskainiko dizkietenak ekimena aintzat hartzen dutenei.

Jarduketa-ardatza 4: Produktu eta zerbitzu berritzaile, jasangarri eta laguntza hobekoen merkatuan sartzea garatu eta azeleratzea.

Helburua

- Erakitze-sektorean negozio-ereduan aldaketa bat faboratzea birgaitzearen aldeko apustuan oinarritua eta obra berriarekiko eskakizun batzuekin ia zero igorpeneko eraikinetara bideratuz, haien ingurumen-portaerari dagokionez.
- Produktu eta zerbitzu aurreratuko eta lehiakorreko eskaintza bat mundu guztian garatzea eraikuntza jasangarrira aurrera egitea ahalbidetuko duenera.
- Euskal enpresak mobilizatzea berrikuntza-jarduera teknologiko eta ez teknologikoan eta konponbide, produktu edo zerbitzu eraginkorrenak eta kostu txikienekoak merkatuan sartzea azeleratzea.
- Eraikuntza jasangarriko aukerak garatzea balio erantsiko enplegua sortzeko bektore bezala EAEn

2025 Ikuspena

- Berritu eta jasangarritasuna zaintzen duen eraikuntzako sektore bat, nola eskaintzen dituen produktuetan eta zerbitzuetan hala bere prozesu propioetan,
 - Herrialdearen mailako berrikuntza-agenda batekin, barruti horretan ahaleginak orientatu eta eragileak gidatzea ahalbidetzen duelarik, nola obra berriari hala, bereziki, birgaitzeari dagokionez.
 - Merkatu bere emaitzak laster transferitzera orientatutako berrikuntza-eredu batekin eta politika publikoen helburuak betetzera lankidetzara publiko eta pribatuan.
 - Eraikuntza-sektore aktibo batekin, euskal berrikuntza-egituraren presentzia eta eginkizun esanguratsu batekin.
 - Erantzutako eta EAEn garatzen den eraikitze- eta birgaitze-jardueran gehiengoaren partaidetza bat lortzeko gai den sektore bat
- Tresna eraginkorretan oinarritutako euskarri-sistema bat Administrazio Publikoen erosteko ahalmena baliatzen duena eta eraikinaren balio-katea guztia eta bizi-ziklo guztia estaltzen dutenak.
- Eraikitze-jarduera bat, non berrikuntzak aukera ematen baitu honetarako:
 - Balio erantsi handiagoko produktuak eta zerbitzuak sortzeko.
 - Eskaintako konponbideen kostuak merkatzeko.
 - Harrialdearen jasangarritasun-erronkei erantzuteko.
 - Gero eta sektore lehiakorrago eta nazioartekotuago bat eratzeko.

Jarduketa-lerroak

Bi jarduketa-lerro planteatzen dira.

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

4.1.Lerroa. *Berrikuntzarako ingurune faboragarri bat garatzea eraikuntza-sektorean.*

Jarduketa-lerro honen bitartez eraikuntzako sektorearen orientazioa gehitu nahi da konponbide, produktu eta zerbitzu eraginkor, lehiakor eta kostu doituagoekin eskaintzeko haren gaitasuna handitzeko hautabide bezala.

Gaur egun jarduketa desberdinak daude Sektore Publikotik bultzatuak Euskal enpresen berrikuntza-jarduera gehitzeko asmoarekin. Hartara, Euskadiko I+G+b-ari laguntzeko mekanismo orokorrez gainera, laguntza-mekanismo bat baino gehiago daude ekoberrikuntzarekin eta ekodiseinuarekin zerikusia dutenak, zeinek baitute eraikuntzan beren sektore helmugetako bat.

Eraikuntzarekin espezifikoki erlazionatua, bada produktu eta praktika onen behatoki bat, produktuen eta zerbitzuen ziurtapena egiten da, etxebizitzaren sustapen publikoak proiektu erakusgai bat garatzen du eta erosketa publiko berdeko lerroan praktikak eta erosketa publiko berritzailea. Hitz batean, bada tresnen mapa oso bat, zeinak a priori nahikoa izan litezkeen eraikuntza jasangarriko balio-kateko Euskal enpresen nahikoa jarduera berritzailea bultzatzeko.

Hala ere, hobetze-elementu sorta bat identifikatzen da, zeinek jarduketa-planteamendua egitea aholkatuko luketen honako hauekin erlazionarik:

- EAEko I+G+b-aren agenda garatzea 2025 ostertzean. Agenda horren garapena identifikatutako gabeziak bat estaltzera letorke, barruti horretan Herrialdearen apustuak zein diren ikuspen argi baten gabezia. Apustu horiek identifikatzeak dagoeneko badiren tresnak hobeto orientatzeko aukera emango luke.
- I+G+b-ko programa bat sortzea leihatila bakar batekin eragile publiko desberdinen artean koordinatua eta jasangarritasuna oinarrizko ardaztat bere baitan hartzen duena. Eraikuntza-sektoreak garatzeko berrikuntza baditu berezitasun batzuk bere enpresen parte handi bat zailtzen dutenak EAEko I+G+b-ari laguntzeko programa orokorzaleetan parte hartzera. Ildo horretatik, eraikuntzako I+G+b-a bultzatzen proiektu erakusgaiek izan lezaketen pisuak agian hain hedatuak ez dauden laguntza-programa espezifikoak sortzea beharrezko egiten du.
- Eraikuntza-sektorerako zuzendutako euskal eskaintza teknologikoa sendotzea. Euskadi zentro eta korporazio teknologikoko sare ohargarri baten jabe da. Eraikuntza Jasangarriaren bultzatzearen ahalegin horretan, gaitasun horiek batzuek funtsezkoa izan behar du. Ildo horretatik epe luzerako hitzarmen eta lankidetzak-formulak ezartzea praktikan jarzteko hautabide bat izan behar du.

Norabide horretan jarduketak implementatzen aurrera egiteak oreka bat konbinatu beharko luke tresnen eta dagoeneko dauden formulak ustiatzea, eta beren kasuan Eraikuntza Jasangarriko I+G+b-ko jardueraren berezitasunetara egokitzearen artean; eta tresna berrien diseinua baldin eta orain artekoarekin estali ezin diren beharrak detektatzen badira.

Laburpen Exekutiboa

4.2. Lerroa. *Produktu eta zerbitzu berritzaile, jasangarri eta laguntza hobekoen erabilera merkatuan sartzea azeleratzea eta hedatzea.*

Jarduketa-lerro honekin dagoeneko eskura dauden konponbideak erabiltzea azeleratu nahi da eta zeinen erabilerak emaitza hobekak lortzeko aukera ematen baitu. Soluzio horiek, batzuetan, estimulu bat baino gehiago behar dituzte beren sarrera gehitzeko.

Erosketa Publiko Berritzailea edo Erosketa Publiko Berdea erlazionaturiko ekintzez gainera, zeinak era tazituan dagoeneko erabiltzen baitira etxebizitzaren sustapen publikoan¹³, bultzatzea komeniko litzatekeen beste ekintza batzuk identifikatzen dira, eta beren kasuan bermatzen jarraitzea, Euskaditik hala nola:

- Eraikuntza jasangarrian produktuen eta konponbideen hornitzaileen ziurtapen-eta jarraipen-sistema bat garatu eta inplementatzea. Sendotuz, gutxienez, lerro horretatik mantendu den ahalegina eta Eraikuntza Jasangarriko balio-kate guztia estaliz, enpresetatik autonomoetaraino.
- Europar erreferentziako ziurtapenetakoren baten estandarrak hartzea eta haiek Euskadira egokitzea beste hautabideetako bat da euskal enpresek sortutako produktuak eta zerbitzuak homologatzeko baliagarria izan daitekeen neurrian arakatzekoa eta nazioarteko proiektio bat ematekoa.

¹³ Erresuma Batuko beharturik daude Erosketa Publiko Berritzaileko Plan bat egitera Buying Solutions delarik herrialdeko eskaintza berritzaile guztia bideratzeaz arduratzen dena eta bertan sartzen da egoitza-barrutiko eskaintza.

Jarduketa-ardatza 5: Sektoreko profesionalen gaitasunak orientatu eta garatzea berrikuntza eta jasangarritasunerantz

Helburua

- Eraikuntza Jasangarriaren erronkari erantzuteko soslai eta gaitasunekin Euskadik badituela profesionalak segurtatzea.

2025 Ikuspena

- Euskadik baditu profesional eta teknikari kualifikatuak balio-kateko maila guztietan eraikuntza jasangarriaren erronkei erantzuteko:
- Bada prestakuntza-sistema artikulatu bat biharko soslai profesionalak kualifikatzeko gai dena:
 - Koordinazioarekin sail, agentzia publikoekin eta sektore pribatuarekin eraikuntza jasangarriaren barrutian.
 - Leihatila bakar batekin prestakuntza koordinatuko ibilbide bat bideratzen duena.
 - Fokatzeko berezi batekin birgaitzeran eta berrikuntzarantz eraikuntza-sektorean
 - Eskaintza egoki batekin ikastaro, titulazio eta ziurtapenen eskariarekiko Eraikuntza Jasangarriaren.

Jarduketa-lerroak

Bi jarduketa-lerro planteatzen dira:

5.1. Lerroa. *Etorkizuneko soslai profesionalak identifikatzea Eraikuntza Jasangarriaren eta prestakuntzako ibilbide koordinatu bat sortzea eragile publikoen eta pribatuen artean.*

Jarduketa-lerro honen bitartez Ibilbide Orriko edukiak arrakastaz bultzatzea lortzeko Euskadik beharko dituen soslai profesionalak identifikatu nahi dira. A priori, soslai-espektro zabala da ziurtatzaile, aholkulari, komertzial, teknikari, autonomo eta abarretik hasita doana.

Hartarako, ekintzak inplementatzea proposatzen da, zeinek soslai profesionalak identifikatzea eta haiek gaitzeko beharrezko prestakuntza-programak ahalbidetzeaz gaitera, haien eskuragarritasuna edo eskasiaren jarraipena ere izango duen Eraikuntza Jasangarriko balio-kateko eskariari kontu egiteko.

5.2. Lerroa. *Profesionalak berrikuntza eta jasangarritasunera orientatzea.*

Jarduketa-lerro honen bitartez prestakuntza integraleko eskaintza bat artikulatu nahi da eta ikaskuntza-plataforma egoki batzuk eraikuntzaren barrutiko profesionalen ahalduntzea hobetzea ahalbidetuko dutenak.

Laburpen Exekutiboa

- Gaur egun jarduera handi bat identifikatzen da profesionalak, eraikuntza eta praktika onen gidak prestatze-ekintzekin erlazionatuta, edo profesionalak formatzeko proiektu erakusgaiekin eta/edo haiek berrikuntzara bideratzekoekin. Barruti horretan hobetze-lerro hoberenak honako hauek erlazionaturik egongo lirateke:
 - Eragileen prestakuntza integral bat garatzea Eraikuntza Jasangarrian, nola arkitekto eta ingeniariena hala instalatzaile eta gremioena. Prestakuntza integral horrek prestakuntza arautuaren eta ez-arautuaren barrutiak estaliko lituzke.
 - Ikaskuntza-plataformen garapena, zeinek IKTen aukerak baliatuz, sektoreko profesionali ikaskuntza erraztuko dieten.
 - Erabiltzaile aurreratuen erkidegoak sortzea produktu, zerbitzu eta/edo teknologia nobedadetsuen inguruan esperientziak eta ezagutza partekatzea ahalbidetuko dutenak.

Garatze- edo abiarazte-faseko ekimenak (Prestakuntza eta Enplegu Agindua)

Helburua

- Eraikuntza Jasangarriko Programa burutzeko laguntza-deialdia eraikuntzaren edo antzekoak diren barrutietako pertsona langabeei lehenatasunez gidatua, gaitasunez haiek hornitu eta haiek birgaitze jasangarriaren barrutietan eta jardueretan sartzeko.

Deskripzioa

- Laguntza eskatzen duten pertsonen ezaugarriak:
 - Enplegu-eskatzailea izatea urtebete baino gehiago langabezia-egoeran eta eraikuntza-barrutian eta/edo sektore erasanean gutxienez urtebeteko esperientzia kontrastatua izatea.
 - Pertsona langile autonomoak izatea programa indarrean dagoen bitartean eta urtebete baino gehiago eramatea lanean eraikuntzaren barrutian edo antzeko sektoreetan pertsona langile autonomo bezala.
- Deialdiaren lurralde-barrutia EAE-ra mugatzen da.

Epeak

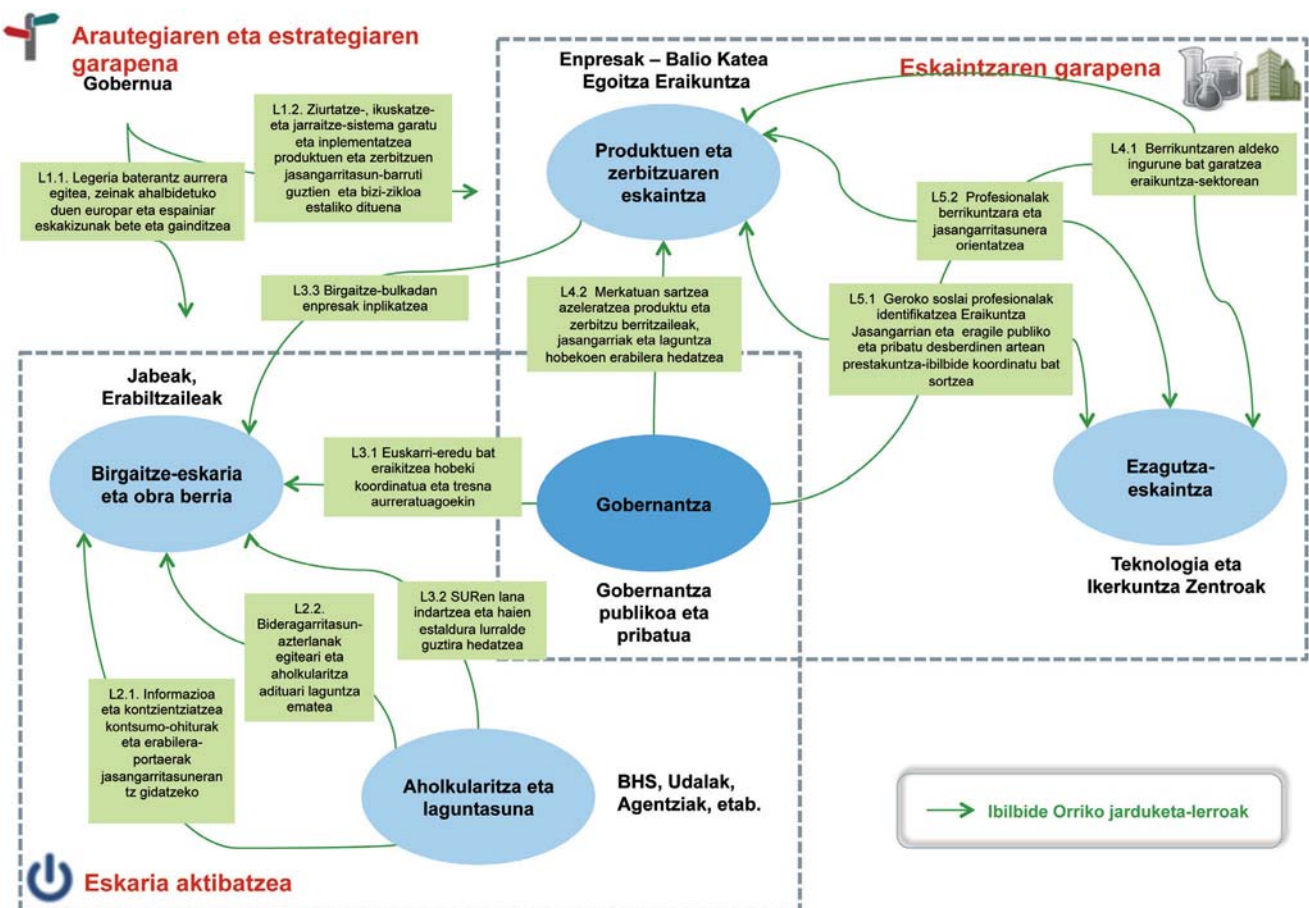
Ekintza prestatzaileak, deialdi honen babesean pertsona langabeak kontratatuzeko laguntzak, ebazpen bitartez laguntza ematen denetik egikaritu ahal izango dira, 2014ko urriaren 30 arte.

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

8 Gobernantza: Ezaugarriak, zeinetara eboluzionatzen den

Bultzatu 2025en begietsitako ekintzak garatzeak gaurko esku-hartzearen eredua eboluzionatu nahi du, funtsean obra berriari oinarriturik baitago, irismen handiagoko eredu berri baterantz eduki eta emaitzei dagokienez, eratzen duten elementu bakoitzaren artean integrazio hobea batekin, birgaitzearen pisu handiagoarekin eta lankidetzaren publiko eta pribatuko maila handiagoekin

Ondorengo grafiko honek aipaturiko Esku-hartze Sistemaren ikuspegi global bat eskaintzen du, tarteko diren eragileak, haien arteko harremanak eta garatzen dituzten esku-hartze edo funtzio nagusiak erakutsiz. Eragileetatik eta gaur egun garatzen ari diren jarduketetatik abiatuz, Ibilbide Orriak dauden eragileen irismena eta kalitatea nola indartu eta zabaltzen duen nabari da, bai eta Sistema bere orokorrean nola sendotzen duen ere tresna berriak sortuz.

8.1. Grafikoa. Eraikuntzan esku hartzeko sistema berria

Zehazki, Esku-hartze Sistemaren gaineko aldaketa eta eboluzioaren gakoak honako hauek dira:

 Laburpen Exekutiboa

- Gobernantza parte-hartzaileago bat:
 - Sistemaren norakoaren definitze-prozesuetan ekimen pribatua integratuz Goi Mailako Batzorde Aholku-emaile bat sortzearen bitartez.
 - Hartara barruti publiko eta pribatuko jarduketa-proposamenak eta interesak kateatzea lortuz eta haien abiaraztea azeleratuz.
- Eskaria aktibatze-mekanismo indartu batzuk:
 - “Salmenta-indar” eragile kopuru handiago batez elikatua, zeinek garatzen baitute sentiberatze- eta aholkatze-jarduera biziago bat eta birgaitze kopuru handiago bat mobilizatzea ahalbidetzen baitute.
 - Ekimen pribatuaren partaidetzarekin esku hartzearen eskema berriekin, hala nola partzuergoak eratzearen edo energia-zerbitzuko enpresak garatzearen bitartez artikulatu nahi dena bezalakoekin.
 - Finantzazio-mekanismo berriak garatuz, zeinek sustatzen eta bideratzen baitute inbertsioa birgaitzen jasangarritasun-maila handiagoak lortzerantz (irigarritasunean eta energia-efizientzian hobekuntzak erantsiz).
 - Erregioaz gaineko finantzaziotik datozen baliabideen mobilizazioarekin (IEBrekin lankidetzan).
- Produktu eta zerbitzu aurreratuago eta lehiakorragoen eskaintza batetik abiatuta:
 - Ezagutza-eskaintza bat, enpresa-ehunarekin lankidetzan estukoa, jarduera berritzaile handiago bat eta laguntza handiagoko produktuak eta zerbitzuak garatzea ahalbidetzen duena.
 - Programa espezifikoak abiaraztea I+G+b-n Eraikuntza Jasangarrira bideratuak enpresen jarduera berritzailea eta ezagutza-eskaintzaren gaitze teknologikoa indartzen dutenak.

Proposatzen diren jarduketa-lerroek sortutako aldaketa sistemiko hau, ekimen berriak erantsi eta dauden indartu behar dituen prozesu mailakatu bezala ulertzen da, Bultzatu 2025 elementu egituratzailea delarik EAEn garatuko diren jarduketa bakoitzari koherentzia emango diona eraikuntza jasangarriago baterantz aurrera egiteko asmo erkidearekin. Planteamendu horrekiko koherente, eta barruti horretako politikak eta jarduketak bideratzeko, libilbide Orria ezartzeko lehen pausoa guneak artikulatzea izan behar du, zeinetan parte hartuko duten Eraikuntza Jasangarriarekin erlazionaturiko interes-talde desberdin publiko eta pribatuek.

Eraikuntza Jasangarriarekin erlazionaturiko eragile guztien partaidetza politikak prestatu ziren unetik bertatik oso positiboa dela ikusi da beste herrialde eta erregio batzuetan. Soslai desberdineko eragileek egin dezaketen ikuspegi teknologiko, enpresako, ingurumeneko eta arautegiko ekarpenak kontsideratzeak egin daitekeenaren eta noraino irits daitekeen era errealistago batez formulatzea ahalbidetzen du. Hartarako, sorkidetze eta hitzartze-guneen artikulazioa hautabide bat da eta hura bultzatu eta abian jartzea ezin da saihestu.

Ildo horretatik, bi dimentsiotan garatuko dira tresnak: tokikoan eta europarrean. Lehena batik bat Goi Mailako Batzorde Aholku-emaile bat eta Batzorde Operatiboak artikulatzea izango da erreferentziako barruti bakoitzean Bultzatu 2025

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

inplementatzen (Arautegi Garapena, Eskaria Aktibatzea, Baliabideak Mobilizatzea eta Finantzazioa, Eskaintza eta Prestakuntza Garatzea) Bigarrena maila europarreko ekintzak garatzean oinarriturik egongo da, nola kontrastekoetan hala gaian kokatzekoetan.

Garatze- edo abiarazte-faseko ekimenak **Goi Mailako Batzorde Aholu-emaila bat sortzea erakunde eta enpresen barrutiko eragile adierazgarriekin**

Helburuak

- Eraikuntza Jasangarriaren barrutian garatzeko jarduketak bideratzea.
- 2025 Ostertzean haren bilakaera ebaluatzea.

Deskripzioa

- Bultzatu 2025en gobernantzako organo gorena da. Haren funtzionamendua osoko bilkuren eta batzorde espezifikoien bitartez garatzen da Bultzatu 2025en bitartez esku hartzea planteatzen deneko barrutietako bakoitzean. Haren lehen ataza, eratu eta gero, Ibilbide Orria behin betiko onartzea izango da, haren edukiak eta haren funtzionamendu-erregimena.
- Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza politikaren arduraduna den Sailaren lidergoarekin, haren osakerak izaera publiko eta pribatuko 10-12 eragile izango ditu bere baitan.
 - Bultzatu 2025ren bulkadan tarteko diren Eusko Jaurlaritzako Sailak.
 - Hiru Euskal hiriburu-udalak eta EUDEL.
 - Euskal enpresa-sareko enpresa esanguratsuak, haietako batzuk ibilbide orrian aurreikusten diren jarduketetan esku hartzeko ahalmenarekin: energiaren sektoreko enpresak (utilities, energia-zerbitzuak, etab.) eraikitze-enpresak, produktu- eta zerbitzu-hornitzaileak, finantza-erakundeak, etab.
 - Innobasque Batzordeko idazkaritza Tekniko bezala.

Epeak

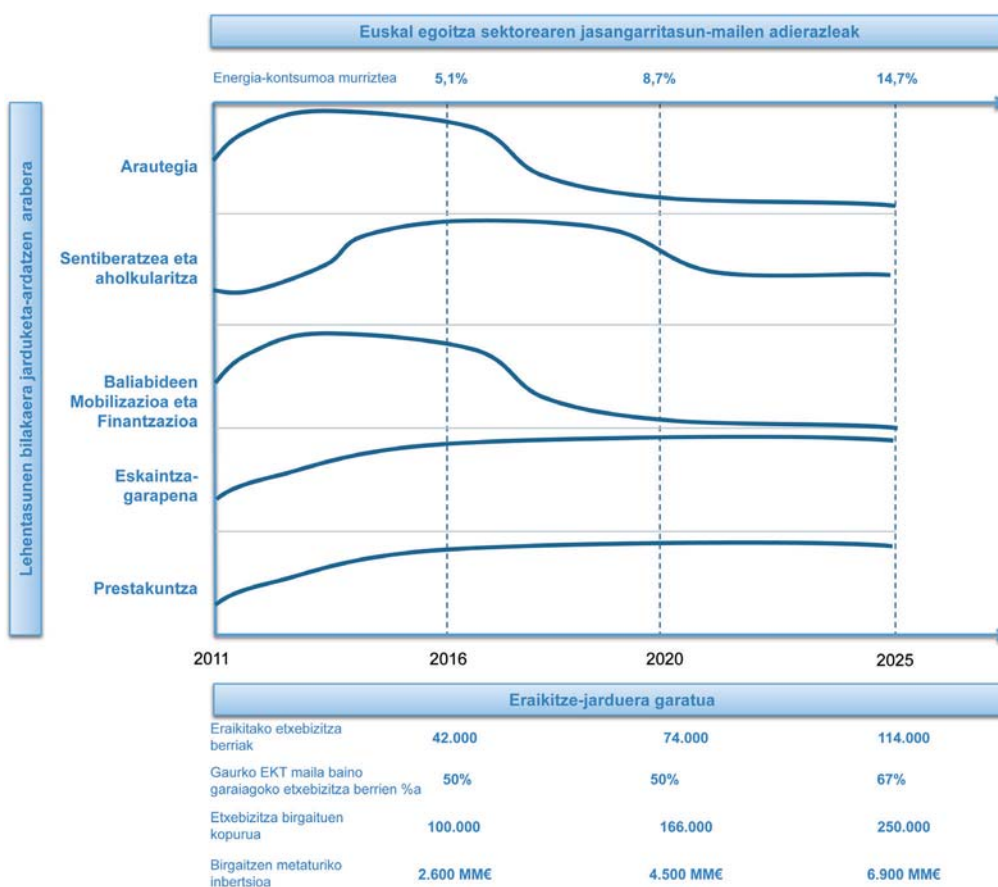
- 2012an zehar pausoak eman beharko lirateke urteko bigarren seihilekoan hura eratzeko.

Printzipioz, Ibilbide Orriko erreferentzia-aldi guztian aurreikusten da haren funtzionamendua, 2025 arte.

Laburpen Exekutiboa

9 Egutegia eta Bultzatu 2025 implementatzeko lehen pausoak

Ibilbide Orriak 2011-2025 denboraldian bultzatzen duen euskal egoitza-sektorearen eraldaketa euskal etxebizitza-parkearen ezaugarrien pixkanaka hobetzean gauzatzen da, bizigarritasun- eta irisgarritasun-parametroei eta haien energia-kontsumoaren eta CO2 igorpenen mailai dagokienez. Eraldaketa hori oin berriko eraikitze-jarduerari eta gaurkoak baino nabarmen handiagoak diren jasangarritasun-terminoetako eskakizun- eta irismen-mailako birgaitzeko esku-hartzeei atxikirik dago.

9.1. Grafikoa. Bultzatu 2025en hedatze-egutegia

Gakoa azken finean honetan datza: EAEn bilatzen den aldaketa bultzatu eta bideratuko duten baldintza batzuk lortzean, eta horretarako beharrezkoa da Bultzatu 2025ek begiesten duen bost jarduketa-ardatzetan jarduerak eta ekimenak batera hedatzea.

Ibilbide Orriaren kontzepzioan jarduketa-ardatz guztietan ekimenak implementatzea beharrezko bezala planteatzen bada ere, haien artean denborazko lehentasun halako bat finka daiteke. Ildo horretatik, lehen urteetan lehentasunezko zat jotzen da arautegia egokitzen eta eredu eta tresna berriak garatzen, zeinek ahalbidetuko baitute behar adina finantza-baliabide. Elementu horiek ongi garaturik daudenean,

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

sistema prestaturik egongo da sentiberatzen eta aholkatzen ahalegina egiteko, izan ere protagonismoa irabazi behar du bigarren fasean bilatzen den esku hartzearen maila lortzeko beharrezko erantzun-mailak lortzeko.

Bestalde, eskaintza eta prestakuntza garatzeak izaera jarraituagoko ahalegin bat eskatzen dute denboraldi guztian, izan ere egon badagoenaren baliamentutik abiatzen da, EAEn eraikuntza-sektore bat sendotzeko Bultzatu 2025en planteatutako eraikitze- eta birgaitze-jardueratik sortuko diren beharrei erantzun eta haietatiko aukerak baliatzeko.

Bultzatu 2025

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

ETxebizitza, Herri Lan
ETA GARRAIO SAILA
Etxebizitza, Berrikuntza eta Kontrol
Zuzendaritza
DEPARTAMENTO DE VIVIENDA,
OBRAS PÚBLICAS Y TRANSPORTES
Dirección de Vivienda, Innovación
y Control

Eranskinak

Laburpen Exekutiboa

ERANSKINAK

A.1. Termino-glosategia

A.2. Erreferentzia bibliografiko nagusiak

A.3. Kontraste-prozesuan partaide diren erakundeak

A.4. Eszenatoki-analisia: Beste erreferentzia batzuekiko konparaketa

A.5. Eszenatoki-analisia: Eszenatoki objektiboko urteko inbertsioa

A.6. Eszenatoki-analisia: Energia-kontsumoa energia-tipoen arabera (pbt/m²)

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

A.1. Termino-glosategia

3E2020	Estrategia Energética de Euskadi 2020 / Euskadiko Energia Estrategia 2020
€	Euro/Euroa
AAPP	Administraciones Públicas / Administrazio Publikoak
ACS / UBS	Agua Caliente Sanitaria / Ur Bero Sanitarioa
AIT /BTA	Agendas de Innovación y Tecnología / Berrikuntza eta Teknologiako Agenda
ASA / JAE	Asociación Sostenibilidad y Arquitectura / Jasangarritasun eta Arkitektura Elkarte
BEI / IEB	Banco Europeo de Inversiones / Inbertsioen Europar Bankua
BPIE	Building Performance Institute Europe
BREEAM	Building Research Establishment Environmental Assessment Methodology
BREV / EBO	Beneficios de la rehabilitación de viviendas / Etxebizitzak birgaitzearen onurak
Bultzatu 2025	Hoja de Ruta de Edificación Sostenible en el horizonte de 2025 / 2025 ostertzean Eraikuntza Jasangarriko Ibilbide Orria
CAPV - EHAE	Comunidad Autónoma del País Vasco / Euskal Herriko Autonomia Erkidegoa
CCEIM	Centro Complutense de Estudios e Información Ambiental
CE / EB	Comisión Europea / Europar Batzordea
CEIT /GAITZ	Centro de Estudios e Investigaciones Técnicas de Gipuzkoa / Gipuzkoako Azterlan eta Ikerkuntza Teknikoen Zentroa
CENER /EBZN	Centro Nacional de Energías Renovables / Energia Berriztagarrien Zentro Nazionala
CNAE / JESN	Clasificación Nacional de Actividades Económicas / Jarduera Ekonomikoen Sailkapen Nazionala
CO2	Carbono dióxido / Karbono-dioxidoa
COAVN /AENEO	Colegio Oficial de Arquitectos Vasco – Navarro / Arkitekto Euskal Nafarren Elkargo Ofiziala
CONAMA /IKN	Congreso Nacional del Medio Ambiente / Ingurumenaren Kongresu Nazionala
CTE / EKT	Código Técnico de Edificación / Eraikitze Kode Teknikoa
DMR / HEZ	Directiva Marco de Residuos / Hondakin Esparruaren Zuzentaraua
e.g.	Exempli gratia
EcoEuskadi	Estrategia de Desarrollo Sostenible de Euskadi / Euskadiko Garapen Jasangarriaren Estrategia
EERR/ EEBB	Energías Renovables / Energia Berriztagarriak
EEUU / EEBB	Estados Unidos de América / Amerikako Estatu Batuak
EGR /HKA	Estudio de Gestión de Residuos / Hondakin Kudeaketaren Azterlana
EMAS	Eco-Management and Audit Scheme
EPBD	Energy Performance of Building Directive
ErP	Energy related Products

Laburpen Exekutiboa

ESE / EZE	Empresas de Servicios Energéticos / Energia Zerbitzuetako Enpresak
EuP	Energy using Products
Eurostat	Statistical Office of the European Communities
Eustat	Instituto Vasco de Estadística / Estatistikako Euskal Institutua
EVE / EEE	Ente Vasco de Energía / Energiaren Euskal Erakundea
FEDER / EGEF	Fondo Europeo de Desarrollo Regional / Erregio Garapeneko Europar Funtsa
FIEC / EEIF	Federación de la Industria de la Construcción Europea / Europar Eraikuntzako Industriaren Federazioa
GBCe	Green Building Council España
GEI / NEG	Gases de Efecto Invernadero / Negutegi Efectuko Gasak
GTR / BLT	Grupo de Trabajo sobre Rehabilitación / Birgaitzearen gaineko Lan Taldea
I+D / I+G	Investigación y Desarrollo / Ikerkuntza eta Garapena
I+D+I / I+G+b	Investigación, Desarrollo e Innovación / Ikerkuntza, Garapena eta Berrikuntza
IBeA	Ikerkuntza eta Berrikuntza Analitikoa
IDEA / EDAI	Instituto para la Diversificación y Ahorro de la Energía / Energia Desberdindu eta Aurrezteko Institutua
IHOBE	Sociedad Pública de Gestión Ambiental / Ingurumena Kudeatzeko Sozietate Publikoa
INE / EIN	Instituto Nacional de Estadística / Estatistikako Institutu Nazionala
Innobasque	Agencia Vasca la Innovación / Berrikuntzaren Euskal Agentzia
ISO	International Organization for Standardization
ITE / EIT	Inspección Técnica de Edificios / Eraikinen Ikuskaritza Teknikoa
ITE / ITE	Inspecciones Técnicas en Edificios / Ikuskaritza Teknikoak Eraikinetan
LEED	Leadership in Energy & Environmental Design
m ²	Metro koadroa
NBE /EOA	Norma Básica de la Edificación / Eraikitzeko Oinarri Araua
NZEB	Nearly Zero Energy Buildings
O.E. /H. E.	Objetivo Estratégico / Helburu Estrategikoa
ONU / NBE	Organización de las Naciones Unidas / Nazio Batuen Erakundea
PAEE /AEEEP	Plan de Acción de ahorro y Eficiencia Energética / Aurrezte eta Energia Efizientziako Ekintza Plana
PAEE / EBEPN	Plan de Acción Nacional de Energías Renovables / Energia Berriztagarrien Ekintza Plan Nazionala
PCM	Phase-Change Material
PCTi / ZTBP	Plan de Ciencia, Tecnología e Innovación / Ciencia, Tecnología eta Berrikuntza Plana
PIB / BPG	Producto Interior Bruto / Barne Produktu Gordina
PSV /EIS	Pacto Social por la Vivienda / Etxebizitzaren aldeko Itun Soziala
Pyme / Etee	Pequeña y mediana empresa / Enpresa txiki eta ertaina

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

RCD /EEH	Residuos de Construcción y Demolición / Eraikuntza eta Eraispen Hondakinak
RD / ED	Real Decreto / Errege Dekretua
REVIVE / EEB	Rehabilitación de Viviendas y Edificios / Etxebizitza eta Eraikinen Birgaitzea
RITE / EITA	Reglamento de Instalaciones Térmicas de los Edificios / Eraikinen Instalazio Termikoetako Arautegia
RECT / ZTES	Red Vasca de Ciencia y Tecnología / Ciencia eta Teknologiako Euskal Sarea
SUR /BHS	Sociedades Urbanísticas de Rehabilitación / Birgaitzeko Hirigintza Sozietateak
tep / pbt	Tonelada Equivalente de Petróleo / Petrolio Baliokideko Tona
TIC /IKT	Tecnologías de la Información y la Comunicación / Informazio eta Komunikazio Teknologiak
UE	Unión Europea / Europako Batasuna
UPV / EHU	Universidad del País Vasco / Euskal Herriko Unibertsitatea
VAB /BEG	Valor Añadido Bruto / Balio Erantsi Gordina
VIP	Vacuum Insulated Panel
Viv. / Etxeb.	Vivienda / Etxebizitza
WWF	World Wide Fund for Nature

Laburpen Exekutiboa

A.2. Erreferentzia bibliografiko nagusiak

Bultzatu 2025 lantzeko euskarri-dokumentuak

Egilea	Izenburua	Urtea
Institut Cerdà	<i>Proyecto 'BREV': Beneficios de la Rehabilitación de Viviendas en la Generación de Actividad Económica, Creación de Empleo y el Ahorro de Energía en el País Vasco</i>	Urria 2011
Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza, Herri Lan eta Garraio Saila, Innobasque, LKS	<i>Dinámica de Innovación para una Edificación Sostenible: Análisis de Buenas Prácticas</i>	Uztaila 2011
Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza, Herri Lan eta Garraio Saila,, Tecnalía Research & Innovation	<i>Valoración económica de actuaciones de rehabilitación energética para la elaboración de la Orden de Ayudas para la Rehabilitación de la CAPV</i>	Maiatza 2011
Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza, Herri Lan eta Garraio Saila,, Innobasque, LKS	<i>Dinámica de Innovación para una Edificación Sostenible: Análisis de Capacidades de los Agentes del Sector</i>	Uztaila 2011
Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza, Herri Lan eta Garraio Saila,, Innobasque, CPS	<i>Dinámica de Innovación para una Edificación Sostenible: Encuesta para el Análisis de Capacidades de los Agentes de la cadena de valor de la Edificación Sostenible en la CAPV</i>	Abendua 2011
Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza, Herri Lan eta Garraio Saila, Tecnalía Research & Innovation	<i>Diagnóstico de las necesidades de intervención en la renovación del parque edificado de la CAPV</i>	Abendua 2011

Eraikuntza Jasangarriaren inguruko intereseko beste dokumentu batzuk

Egilea	Izenburua	Urtea
GBCe, ASA, CCEIM, Caja Madrid Fundazioa	<i>Cambio Global España 2020/50: Sector Edificación</i>	Apirila 2010
Building Performance Institute Europe (BPIE)	<i>Europe's buildings under the microscope: A country-by-country review of the energy performance of buildings</i>	Urria 2011
Albert Cuchí, Peter Sweatman, Taldea (BAT) Birgaitzeari buruzko Lan Taldea (BLT), CONAMA Fundazioa, GBCe,	<i>Una Visión-País para el Sector de la Edificación en España Hoja de Ruta para un Nuevo Sector de la Vivienda</i>	Azaroa 2011

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

A.3. Kontraste-prozesuko erakunde partaideak

Dokumentu hau Eusko Jaurlaritzako Etxebizitza, Herri Lan, eta Garraio Saileko Etxebizitza, Berrikuntza eta Kontrol Zuzendaritzak bultzatu du, Innobasquerekin lankidetzan, eta honako hauen partaidetzarekin:

ZUZENDARITZA eta LIDERGOA:

IGNACIO DE LA PUERTA, Director de Vivienda, Innovación y Control

DINAMIZAZIOA eta BULKADA

INNOBASQUE, eta honako hauen partaidetza bereziarekin:

LEIRE BILBAO
ALAITZ LANDALUCE
LUIS MANERO
GOTZON BERNAOLA
PAUL ORTEGA

SECRETARIA TÉCNICA Eragileen mapak eta Sektorearen gaitasunen Analisia lantzen

LKS, Ingeniería S. Coop., honako hauen partaidetza bereziarekin:

JOSÉ MARTÍNEZ
JAVIER PUERTAS

SECRETARIA TÉCNICA eszenatokiak eta Ibilbide Orria lantzen

EUROPRACTIS, honako hauen partaidetza bereziarekin:

IBON ITURRIAGA
FRANCISCO JAVIER LOZANO
IÑAKI GANZARAIN

Honako hauen **LANKIDETZA eta LAGUNTZA**rekin

LEHENDAKARITZA

MANUEL SALINERO, Lehendakaritzako Idazkari Nagusia

ETXEBIZITZA, HERRI LAN eta GARRAIO SAILA

M. MERCEDES FERNANDEZ URCEY, Arkitektoa, Etxebizitza Zuzendaritza.

INDUSTRIA, BERRIKUNTZA, MERKATARITZA ETA TURISMOA

JORGE LETAMENDIA, Energia eta Meategien Zuzendaria

INGURUMEN, LURRALDE PLANGINTZA, NEKAZARITZA ETA ARRANTZA

FRANCISCO OLARREGA, Ingurumen Plangintzako Zuzendaria

ENPLEGU eta GIZARTE GAIETAKO SAILA

M. GLORIA MÚGICA, Plangintzako eta Enplegu Berrikuntzako zuzendaria

IÑAKI MÚGICA, Gizarte Gaietako Zuzendaria

Laburpen Exekutiboan

Ha kontatu duen la participación y contraste de las siguientes organizaciones:

Erakundeak ¹⁴
Aclima
AMICYF Euskadi
Asociacion de Constructores y Promotores de Bizkaia / Bizkaiko Eraikitzaileen eta Sustatzaileen Elkarte (ASCOBI - BIEBA)
Asociacion de Propietarios Urbanos de Bizkaia / Bizkaiko Hiri Jabeen Elkarte
Barakaldoko Udala
Eibar ko Udala Imesa
Santurtziko Udala
Vitoria-Gasteizko Udala
BBVA (Egoitza Nagusia Bilbo)
Bermeosolo, S.A.
Bidebi - Basauri, S.L.
BYCAM
Energia Klusterra
COAVN Bizkaia
COAVN Gipuzkoa
Colegio Oficial de Aparejadores y Arquitectos Tecnicos de Álava / Arabako Arkitekto Tekniko eta Laguntzaileen Elkargo Ofiziala
Colegio Oficial de Arquitectos Vasco Navarro / Euskal Nafar Arkitektoen Elkargo Ofiziala
Colegio Oficial de Ingenieros de Telecomunicacion del P.V. / E.H.ko Telekomunikazio Ingeniarien Elkargo Ofiziala
Colegio Territorial de Administradores de Fincas de Gipuzkoa y Araba / Gipuzkoa eta Arabako Eraikin Administrazioaileen Lurralde Elkargoa
Comunidad Economistas- Colegio Vasco Economistas / Ekonomialarien Erkidegoa – Ekonomialarien Euskal Elkargoa
Balzola Eraikuntzak eta Sustapenak
Mondragon Korporazioa
Debegesa
Deusto Tech
Donostiako Etxegintza
Ensanche 21
Eraikune
Eretza S.A. – Barakaldoko Udala
EUDEL
Europraxis
EEE

14 Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orriko Bultzatuz 2025 Kontraste Jardunaldian parte hartutako erakundeen zerrenda: 2012ko ekainaren 8ko Bilboko Euskalduna Kongresu eta Musika Jauregian.

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

Erakundeak
Kontsumitzaileen Federazioa
Ferrovial-Agroman, S.A.
Fevas
Gaia
Iberdrola
Idom
Ihobe
Ik4
Innobasque
Instagi
Kutxabank
LKS
Matia Innova
OPE Aholkulariak
Orona Korporazioa
Promosa – Ermuko Udala
Sestao Berri 2010
Sprilur
Studio k
Surbisa
Tecnalia
Teusa, Eraikinak Berrezartzeko Teknikak
Unión de Profesionales y Trabajadores Autónomos / Profesional eta Langile Autonomoen Batasuna (PLAB-Euskadi)
Deustuko Unibertsitatea
Visesa
Bilboko Udal Etxebizitzak

Laburpen Exekutiboa

A.4. Eszenatoki-analisia. Beste erreferentzia batzuekiko konparaketa

Iturria	Energia Kontsumoa Murriztea	Inbertsio atxikia	Sortutako enplegua
WWF (Espainian dagoen egoitza-parkeko energia aurrezteko eta CO2 igorpenak murrizteko almena 2020, 2010)	<ul style="list-style-type: none"> Birgaitze integrala: %85 Isolamenduan esku-hartzea: %57-72 Berokuntza-sisteman esku-hartzea: %23 	<ul style="list-style-type: none"> Bigaitze integrala: 184 €/m2 (15.600 €/etxebizitza) Isolamenduan esku-hartzea 56-77 €/m2 Berokuntzan esku-hartzea: 2.044 €/bizitza 	
BPIE (Europe's buildings under the microscope, 2011)	<ul style="list-style-type: none"> Birgaitze txikia: 0-%30 Birgaitze moderatua: %30-60 Birgaitze sakona: %60-90 la zero kontsumoa: %+90 	<ul style="list-style-type: none"> Birgaitze txikia 60 €/m2 (5.100 €/etxebizitza) Birgaitze moderatua: 140 €/m2 (11.900 €/etxebizitza) Birgaitze sakona: 330 €/m2 (28.050 €/etxebizitza) la zero kontsumoa: 580 €/m2 (49.300 €/etxebizitza) 	
ARGE (Modernisierung oder Bestandsersatz, 2011)	% 20% eta % 90 bitartean, etxebizitzaren hasierako egoeraren arabera	100-800 €/m2	
CONAMA Fundazioa (Una Visión-Pais para el sector de la edificación en España, 2011)	Kontsumo-tipoko murrizketa: <ul style="list-style-type: none"> Berokuntza: %80 Etxetresna elektrikoak: %80 	<ul style="list-style-type: none"> Estalkiaren isolamendua: 4.080 €/vivienda Fatxadaren isolamendua: 6.800 €/vivienda Lurzoruen isolamendua: 78 €/vivienda Berokuntza-galdararen eraberritzea: 2.044 €/etxebizitza Eguzki-instalazio termikoa: 1.300-1.700 €/etxebizitza 	18 enplegu inbertitutako milioi bat €ko
Madrileko Unibertsitate Konplutentsea (Cambio Global España 2020/50, 2010)		500 €/m2 (46.000 €/etxebizitza)	25 zuzeneko enplegu eta 38 zeharka inbertitutako milioi bat €ko
Institut Cerdá (EBO Proiektua, Beneficios de la rehabilitación de viviendas en la generación de actividad económica, creación de empleo y el ahorro de energía en el País Vasco , 2010)	<ul style="list-style-type: none"> Energia-galeren murrizketa: %70 Efizientzia hobea galderetan: %10 	<p>Komunitate-obrak</p> <ul style="list-style-type: none"> Fatxadak birgaitzea: 4.599 €/etxebizitza Kanpo-zurajeak aldatzea: 4.318 €/viv Estalkiak: 3.044 €/etxeb Igogailuak eta irispideak: 5.978- 8.999 €/etxeb Isolamendu termiko eta akustikoa: 2.537 €/etxeb Berokuntza-instalazioak: 4.543 €/etxeb Irispideak eraberritzea: 2.107 €/etxeb Atari eta eskilaretako konponketak: 2.803 €/etxeb <p>Besterik</p> <ul style="list-style-type: none"> Berokuntza instalatzea 2.920 €/viv Instalazio elektrikoa: 3.750 €/viv Isolamendu termiko eta akustikoa: 2.537 €/viv Irisingarritasuneko barne-eraberritzeak: 4.290 €/viv Barne-eraberritze osoak: 17.615 €/viv Kanpo-zurajeak ordezteak: 4.318 €/viv 	Zuzeneko 8 enplegu eta zeharkako eta induzitutako 14 inbertitutako milioi bat €ko

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025

A.5. Eszenatoki-analisia: Urteko inbertsioa eszenatoki objektiboan

Urtea	A. Obra berria		B. Birgaitzea			Guztizko inbertsioa (eurotan) A+B
	Etxebizitza kopurua	Inbertsioa (eurotan)	Etxebizitza kopurua birgaitze txikiarekin	Etxebizitza Kopurua birgaitze integralarekin	Inbertsioa (eurotan)	
2011	8.500	822.375	14.167	2.500	153.020	975.395
2012	6.000	580.500	13.334	3.333	179.804	760.304
2013	6.500	628.875	12.500	4.167	211.796	840.671
2014	6.500	628.875	10.834	5.833	267.447	896.322
2015	7.000	677.250	4.167	12.500	505.677	1.182.927
2016	7.500	725.625	3.333	13.334	534.544	1.260.169
2017	8.000	774.000	1.667	15.000	611.029	1.385.029
2018	8.000	774.000	833	15.834	640.938	1.414.938
2019	8.000	774.000	-	16.667	691.681	1.465.681
2020	8.000	774.000	-	16.667	712.514	1.486.514
2021	8.000	936.000	-	16.667	712.514	1.648.514
2022	8.000	936.000	-	16.667	712.514	1.648.514
2023	8.000	936.000	-	16.667	712.514	1.648.514
2024	8.000	936.000	-	16.667	712.514	1.648.514
2025	8.000	936.000	-	16.667	712.514	1.648.514
TOTAL	114.000	11.839.500	60.835	189.170	8.071.020	19.910.520

Laburpen Exekutiboa

A.6. Eszenatoki-analisia: Energia-kontsumoa esku-hartze motaren arabera (pbt/m²)

Energia-kontsumoa etxebizitza motareen arabera		Pbt/etxebizitza urteko	Pbt/m ² urteko
Hasiera motako etxebizitza		0,70	0,0080
Eraikuntza berria	EKT gaur	0,63	0,0072
	EKT +	0,24	0,0028
	EPBD (energia-kontsumo ia hutsa)	0,14	0,0016
Birgaitze txikia	Elementu pribatuak	0,66	0,0076
	Elementu erkideak	0,66	0,0076
Birgaitze integrala	Integrala D maila (EKT+)	0,38	0,0044
	Integrala C maila (REVIVE)	0,24	0,0028
	Integrala A maila (EPBD)	0,14	0,0016

Euskal Herriko Eraikuntza Jasangarriaren Ibilbide Orria: Bultzatu 2025
